

Keyifli Okumalar Dileriz

Binlerce kategoride milyonlarca PDF e-kitap, ders kitapları, dergiler ve romanlara platformumuz üzerinden ücretsiz ulaşabilirsiniz.

RESMİ WEB SİTEMİZ

<https://rantey.org>

Yedek ve Duyuru Kanallarımız

Sitemize erişim engeli gelmesi veya adres değişikliği durumunda aşağıdaki kanallardan güncel giriş adresine erişebilirsiniz:

- Telegram: <https://t.me/birkitapbir>
- WhatsApp Kanalımız : <https://whatsapp.com/channel/0029VbDHv8uE50Us4lvMoc0Y>

Samuel T. Coleridge

YAŞLI DENİZCİ | KUBİLAY HAN

CHRISTABEL

Dünya Klasikleri

 KABALCI

Samuel Taylor Coleridge
Yaşlı Denizci · Kubilay Han · Christabel
© Kabalcı Yayıncılık, İstanbul 2016

Birinci Baskı: Kasım 2019, İstanbul

Yayın Yönetmeni: Murat Ceyişakar
Çeviren: Dr. Osman Tuğlu
Çeviri Editörü: Prof. Dr. Mine Yazıcı
Sayfa Düzeni: Hülya Temel

KUZGUN YAYINEVİ DAĞITIM PAZARLAMA LTD. ŞTİ.
Abbasğa Mah. Yıldız Cad. Emek İş Hanı No: 51 Kat: 4
Beşiktaş 34353 İstanbul
Tel.. (0212) 236 6234-35 Faks: (0212) 236 6203
yayinevi@kabalci.com.tr www.kabalci.com.tr
internette satış: www.kabalci.com.tr
Sertifika No. 21894

KÜTÜPHANE BİLGİ KARTI
Cataloging-in-Publication Data (CIP)
Samuel Taylor Coleridge
Yaşlı Denizci · Kubilay Han · Christabel

1 Samuel Taylor Coleridge 2. İngiliz Edebiyatı 3. Romantik Edebiyat

ISBN 978-605-5272-51-7

Baskı: WPC Matbaacılık San. Tic. A.Ş.
Sertifika No: 35428

SAMUEL T. COLERIDGE

Yaşlı Denizci Kubilay Han Christabel

Çeviren

Dr. Osman Tuğlu

Çeviri Editörü.

Prof. Dr.Mine Yazıcı

KABALCI YAYINCILIK

Kültür Bakanlığı Telif

Bu kitap İngiliz Edebiyatı'nın önde gelen filozof, eleştirmen, şairlerinden aynı zamanda romantizm akımı öncülerinden Samuel Taylor Coleridge'in (1772-1834) şair kimliğini ortaya çıkaran *Yaşlı Denizci*, *Kubılay Han* ve *Christabel* adlı üç şiirini Osman Tuğlu'nun evirileri, Mine Yazıcı'nın romantik dönem şiir anlayışı ve yukarıda sözü edilen şiirlerin yorumlarıyla Türk okurları tanıştırmayı amaçlamaktadır. Ayrıca Türk okurunun özellikle *Yaşlı Denizci* şiiriyle tanıdığı bu kitapta *Yaşlı Denizci* ve *Kubılay Han* şiirlerinin Osman Tuğlu tarafından kaleme alınmış yeni-den evirilerinin ve yorumlarının yanı sıra şairin şu ana kadar hiç çevrilmemiş olan *Christabel* şiirinin eviri ve yorumuna yer verilmesi Türk okurun İngiliz Edebiyatını daha bütünlüklü olarak anlamasını sağlayarak özellikle İngiliz Edebiyatıyla ilgilenen okuyucuların kendilerinden farklı bir kültürü daha derinden tanımlarına yardımcı olacaktır.

İÇİNDEKİLER

Sunu (Prof. Dr Mine Yazıcı)	9
Samuel Taylor Coleridge	11
The Rime of the Ancient Mariner	20
Yaşlı Denizci.....	21
“Yaşlı Denizci” Üzerine.....	102
Kubla Khan	106
Kubilay Han	107
“Kubilay Han” Üzerine	114
Christabel.....	118
Christabel.....	119
“Christabel” Üzerine.....	178
Kaynaklar.....	186

Sunu

Prof. Dr. Mine Yazıcı

İngiliz Edebiyatı Viktorya dönemi romantik akım öncülerinden Samuel Taylor Coleridge'in şair kimliğini ve şiir anlayışını gözler önüne seren bu kitap, Osman Tuğlu'nun çevirileri ve benim yorumlarımla dilimize kazandırılmıştır. Böylece *Yaşlı Denizci* şiiriyle tanıdığımız şairin, *Kubilay Han* ve *Christabel* adlı şiirlerinin çevirilerine de yer verilerek, onun Gotik öğelerle süslü efsanevi dünyası Türk okura tek bir eserde daha yakından tanıtılmaya çalışılmıştır. Hayal gücünün dehlizlerinde yaratılan doğaüstü güçlerin kol gezdiği ve insana haz veren şiirler, melodisiyle bizi sadece farklı, gizemli bir dünyaya götürmekle kalmıyor; doğada bir türlü sırrını çözemediğimiz sıra dışı olguların da efsanevi bir şekilde kendine özgü işleyişini soluk almadan okura tattırmayı başarmıştır. Kitap, şiirlerin daha geniş bir perspektifle anlaşılması için Samuel Taylor Coleridge'in yaşam öyküsü ve edebi kimliğinin anlatılmasıyla başlamış ardından kronolojik sırayla "Yaşlı Denizci", "Kubilay Han" ve "Christabel" şiirleri ve yorumlarıyla sonlanmıştır.

Kitapta şiirlerin hem İngilizce orijinal metinleri ve Osman Tuğlu'nun çevirileri hem bu şiirlerin tarafımdan yapılan yorumları bir arada yer almaktadır. Çeviriler kaynak metnin aslına yakın olarak çevrilmiştir. Bununla birlikte, Coleridge'in *Bioghrafia Literaria*'da öne sürdüğü şiirin kendi başına hem öyküsel hem de ritmik olarak organik bütünlüğünü koruyan ilkelerine sadık kalınmıştır. Bir başka deyişle, şiirler biçimsel ve içerik olarak İngiliz edebiyat tarihi açısından sadece "belge" özelliğini

korumakla kalmamış, okuyucunun keyifle okuyacağı şiirselliğinden de ödün verilmeden çevrilmiştir. Bu nedenle özellikle İngiliz edebiyatıyla ilgilenenlere ve bu alandaki öğrencilere seslenmek üzere yazılmakla birlikte, şiiri seven, farklı bir kültürün şiirselliğini merak eden herkesin bir başucu kitabı olma özelliğini de taşıyor.

Sonuç olarak, bu kitapta hem şiirin keyfini çıkarıyor hem de dünyanın insanı dehşete düşüren, akıl almaz, sıradışı işleyişi karşısında insanoğlunun sanıldığı gibi kusursuz, her şeyi akla dayandıran rasyonalist bir varlık olmayıp kusurlarıyla birlikte doğanın bir oyuncacı olduğuna tanık oluyor.

Samuel Taylor Coleridge
(1772-1834)

William Wordsworth'le birlikte romantik akımın öncülerinden şair, eleştirmen ve felsefeci olarak tanınan Samuel Taylor Coleridge 1772'de Devon'ın köylerinden biri olan Ottery St. Mary 'de doğmuş, babası öğretmen ve aynı zamanda papaz olan on çocuklu bir ailenin en küçük çocuğudur Coleridge daha yedi yaşındayken babasının ani ölümü onun içe dönük, yalnız ama kitap kurdu, hayal gücü geniş bir çocuk olmasına neden olmuştur Dokuz yaşındayken hayırseverlerin kurduğu yetimleri barındıran Christ's Hospital adlı okula yatılı olarak gitmiş ve ailesiyle bağları bundan sonra iyice kopmuştur On dokuz yaşında ise burslu öğrenci olarak Cambridge Üniversitesi'ne girmiştir. Cambridge'teki eğitimi sırasında mali sıkıntılardan ötürü kaçıp Syllas Tomkin Cumberbach (S.T.C) takma adıyla gönüllü askere gitmiştir. Ancak askerliğe dört ay dayanabilmiştir. Ailesi, para karşılığı onun askerden ayrılmasına yardımcı olmuş, Cambridge Üniversitesi de onu burslu öğrenci olarak yeniden kabul etmesine karşın 1794'te diplomasını almadan okuldan ayrılmıştır Bununla birlikte üniversite yıllarında esir ticareti üzerine yazdığı Yunanca bir şiirle (*Od*), 1792'de Browne altın madalya ödülüne layık görülmüştür Yine üniversite yıllarında belagat, bir başka deyişle iyi konuşma konusundaki başarısı, çağdaş felsefeye merakı yanı sıra yenilikçi, Fransız ihtilalini savunan ve düzene başkaldırması yönüyle de arkadaşları arasında ilgi çekmekle kalmamış, üniversitede sosyal bir kişi olarak da tanınmasına neden olmuştur. Örneğin: 1794'te liberal görüşlerini *Barış ve Birlik* broşürünü dağıttığı için üniversite yetkilileri tarafından sorgulanan William Friend'in ateşli savunucusu olmuştur

1789-1799 yılları arasındaki “özgürlük, eşitlik, kardeşlik” sloganıyla bilinen Fransız İhtilalinin etkisiyle 1794’te Bristol’da tanıştığı ve o sırada Oxford Balliol Kolej’de okuyan Robert Southey’le “Pantisokratik” adı verilen ütöpik hayallere dayalı bir topluluk kurmaya karar vermişlerdir. (Urgan 1989: 249-251) Fransız İhtilali’nin yukarıda belirtilen ilkelerini yozlaştırmadan, toplumu teröre sürüklemeyen gerçekleştirmesini savunan bu topluluğun okumuş ve aydın on iki kadın ve on iki erkekten oluşmasına karar vermişler, bununla da kalmayıp topluluğun İngiltere’den sürülen Joseph Priestley’in Pensilvanya Susquehanna nehrinin kıyısında aldığı arazide konuşlanacağına varıncaya kadar ayrıntıya girmişlerdir. Bu hayallerinin gerçekleşmesi için de para toplamak üzere halka açık konferanslara başlamışlardır. 1795’te Sarah Fricker, Robert Southey’e ilgi duymasına karşın, Robert Southey ablası Edith Fricker ile evlenir. Coleridge’i de Sarah Fricker ile evlenmesi konusunda ikna eder. Coleridge de aynı yıl Sarah Fricker ile evlenmiştir. O sırada William Wordsworth’ün kız kardeşi Dorothy Wordsworth’ün de ona aşık olduğu bilinmektedir. Öte yandan evliliğin getirdiği sorumluluklar ve maddi kaygılar bu ütöpik topluluk hayalinin sonlanmasına da neden olmuştur (<https://www.britannica.com/biography/Samuel-Taylor-Coleridge>).

Bu sırada William Wordsworth’le tanışan Coleridge onunla siyaset, felsefe ve çağdaş geleneksel şiir anlayışına konulu uzun tartışmalardan sonra romantik akımın öncülüğüne soyunmuşlardır. 1798’te bu akımı temsil eden şiirlerini tek cilt olarak *Lyrical Ballads* adlı eserde toplamışlardır. Coleridge’in *Yaşlı Denizci* adlı şiiri de ilk sırada yer almıştır. Şiirdeki “Albatros” fikrini Wordsworth’ün verdiği bilinmektedir. Bununla birlikte 1800’de “*Lyrical Ballads: With Other Poems*” başlığıyla genişletilmiş olarak bu kez iki cilt halinde basılan kitapta sadece Wordsworth’ün adı bulunmaktadır. Wordsworth’ün kendi adına çıkardığı bu kitabın girişinde romantik akımla ilgili görüşlerine geniş ölçüde yer verdiği

görülür Öte yandan kitapta Coleridge'in adının görünmemesi ve girişte Coleridge'den "Bir dosttan destek aldım" ifadesinin kullanılması bu yıllarda aralarına soğukluk girdiğini gösterir:

For the sake of variety, and from a consciousness of my own weakness, I was induced to request the assistance of a friend, who furnished me with the Poems of the ANCIENT MARINER, the FOSTER-MOTHER'S TALE: the NIGHTINGALE, and the Poem entitled LOVE. I should not, however, have requested this assistance, had I not believed that the Poems of my Friend would in a great measure have the same tendency as my own, and that, though there would be found a difference, there would be found no discordance in the colours of our style; as our opinions on the subject of poetry do almost entirely coincide. (<https://www.bl.uk/collection-items/lyrical-ballads-1800-edition>)

Sadece çeşit olsun diye değil; kendi zayıflığının da farkındalığıyla, ANCIENT MARINER, FOSTER-MOTHER'S TALE ve NIGHTINGALE ve LOVE adlı şiirle bu kitaba katkıda bulunan bir dosttan destek almak zorunda kaldım. Gerçi dostumun şiirleri büyük ölçüde benimkisi eğiliminde olmasa zaten kendisinden böyle bir yardım talebinde bulunmazdım. Gerçi bir fark olsa da üslubumuzun renkleri açısından aramızda bir uyumsuzluk söz konusu değil; Tıpkı şiir konusunda görüşlerimizin örtüştüğü gibi.

Birinci kuşak romantik akımın kurucuları olarak yola çıkan ve adları birlikte anılan bu iki şairin bir süre sonra yollarının ayrılmaya başlamasının altında temelde iki neden yatar: Birincisi şiirsel dili kullanımları arasında fark bulunmaktadır. Wordsworth şiirlerinde sade ve gündelik dilin kullanımına özen gösterirken, Coleridge

simgelerle dolu, arkaik sözcüklerle bezenmiş, alıntılara da yer veren daha ağıdalı bir dil kullandığı görülür. Ne var ki ikisinin de ortak yanı şiirlerin ölçüsünde ve uyağında sadelikten yana tavır sergilemeleridir. İkinci neden ise, Wordsworth'un doğayı esin kaynağı ve örnek olarak daha basmakalıp sıradan olaylar üzerine şiir yazmasıdır. Öte yandan, Coleridge, ilhamını kendi hayal gücünden alır. Bundan sonra doğa, hayal gücünün yarattığı olağandışı ya da olağanüstü öykülerin geçtiği mekâna katkıda bulunarak şiirin etkisini artıran bir öge olarak karşımıza çıkar. Farklı çıkış noktaları şiirlerde dinsel ya da mitolojik öğelerin kullanımını ve işlenen konuların bütünselliğini de etkiler. Örneğin: Wordsworth'un şiirlerinde doğanın insanoğlunda uyandırdığı duygular yalın bir dille bir bütünlük içinde ifade edilirken Coleridge'in şiirleri ya *Kubilai Han* şiirinde olduğu gibi uykudan uyanınca yarım yamalak hatırlananlardan yola çıkılarak anlatılmış ve yarım kalmış şiirler ya da rahatsızlığı nedeniyle aldığı afyonun etkisiyle yazılmış şiirlerdir. Bu karmaşık öykülerin şiirin şiirselliğinden bir şey çalmaması Coleridge'in *Bibliographia Literaria*'da "The Rhythmical Creation of Beauty" şeklinde tanımladığı ruha haz veren güzelliğin ahenginin yaratılabilmesine bağlanabilir. 1847'de ST Petersburg'da basılan *The Outlines of English Literature* (İngiliz Edebiyatının Anahatları) adlı yapıtta yazar Thomas Budd Shaw'un Coleridge'in şiir anlayışı ile ilgili yorumu Coleridge şiirlerinin temel özelliğini açık bir şekilde özetler:

A vast but unfinished palace; all gigantic, beautiful, and rich; but nothing complete, nothing compact. (1847:578)

Koskoca ama bitmemiş bir saray; her şey devasa, güzel ve zengin ama hiçbir şey tamamlanmamış, hiçbir şey bütünlüklü kazanmamış.

Yukarıdaki bu alıntı aslında Wordsworth ile Coleridge arasındaki temel farkı da açıklar

Coleridge, 1798'de Josiah ve Thomas Wedgwood'dan aldığı mali destekle 1798'de Wordsworth ile Almanya'ya gider Gerçekte önüne gelen her şeyi okuyan bir okur olarak Alman felsefesi ve edebiyatıyla kı-sıtlı da olsa İngilizce çeviriler aracılığıyla tanışıklığı olmuştur. İlk olarak Hamburg'a giden Coleridge burada hem Almancasını geliştirme hem de Kant ve Lessing'in 1767-1769 yılları arasında Alman tiyatro anlayışı üze-rine yazdıkları "Hamburgische Dramaturgie" adlı eseri inceleme olanağı bulmuştur Özellikle estetik konusunda onlardan etkilendiği, bununla da kalmayıp Schiller'in *Wallensteins Lager* (*Wallenstein's Camp*) ve *Die Piccolomini and Wallensteins Tod* (*Wallenstein's Death*) adlı kafiyesiz şiir olarak yazılan iki tiyatro eserini İngilizceye çevirmiştir Alman tiyatro ve şiirindeki söyleşi tarzından etkilendiği gibi bu eserlerdeki insanın iç dünyasına yolculuk yapan psikodramatik yaklaşımdan da etkilendiği söylenebilir Örneğin: Yaşlı Denizci şiirinde denizcinin suçluluk hissine kapılması ve bu hissin izinin Tanrı'nın bir eseri olarak doğadan yola çıkarak insanın ruhuna doğru işlenmesi gibi. Öte yandan zaman ilerle-dikçe özellikle doğada insanın başına gelen akıl almaz olayların doğanın ya da insanın hayal gücünün ürünü değil de yaratanın, bir başka deyişle, Tanrı'nın eseri olduğu görüşünü benimsedikçe daha muhafazakar ve dinsel öğelere sarıldığı ve giderek romantik akımdan uzaklaştığı bile söylenebilir (Haney 1902: 19-24). Haney'in deyişiyle: "Almanya'ya şair olarak gitmiş, eleştirmen ve felsefeci olarak dönmüştür."

(Ibid.39)(<https://archive.org/stream/germaninfluenceo00hanerich#page/n3/mode/2up>).

1799'da İngiltere'ye döndüğünde ise, Wordsworth'un ileride evlene-ceği eşinin kardeşi Sara Hutchinson'a aşık olmuştur 1802'de "Dejection: An Ode" adlı şiiri onun için yazdığı bilinmektedir. *Sir Patrick Baladı* diye

bir lskoç baladından alıntıyla başlayan şiir, Coleridge'in hem Patrick Spence'le hem şair olarak kendiyile hem de sevdiği kadınla söyleşisi tarzında yazılmıştır Balad şöyle başlar:

Dejection: An Ode

*Late, late yestreen I saw the new Moon,
With the old Moon in her arms;
And I fear, I fear, my Master dear!
We shall have a deadly storm.
(Ballad of Sir Patrick Spence)*

*Well! If the Bard was weather-wise, who made
The grand old ballad of Sir Patrick Spence,
This night, so tranquil now, will not go hence
Unroused by winds.*

Hüzün: Bir Od

*Dün geç ama çok geç vakit gördüm hilali
Kollarına almış dolunayı
Korkuyorum korkuyorum efendim!
Belli ki gelecek ölümcül bir kasırga.*

*Sir Patrick baladını da yazan
Ozan ediyorsa tahmin havayı
Bu akşam şimdi öyle sakın ki, böyle gitmez
Rüzgâr çıkmadan...
Gitmez bir adım ileri...*

Aslında bu şiir, ilerleyen yıllarda hastalığıyla hem birlikte doğadaki olaylara tepkisinin hem de doğadan duyulan hazzın artık azalmaya başladığının da bir işaretidir. Onu şair olarak harekete geçirebilecek gücün, ancak bir kasırğa olabileceğini işaret ederek hayal gücünün ve ilhamının azaldığını belirtir.

Yukarıdaki dizelerde de anlatıldığı gibi giderek bozulan sağlığı ve buna bağlı olarak giderek artan afyon bağımlılığı bu romantik aşkın sonlanmasına neden olur 1804-1806 yılları arasında sıcak iklimin sağlığına iyi geleceği düşüncesiyle Malta'ya giderek valiye sekreterlik yapmıştır. Ondan sonra da bir süre İtalya'ya seyahate çıkmıştır. Ne var ki sağlığı düzelmediği gibi daha da bozulmuştur Döndüğünde eşinden ayrılmış ve ailesini Edith ve Robert Southey'lere emanet etmiştir Kendisi Londra'da kalmakla birlikte zamanının çoğunu Wordsworth'ün Grasmere'deki ailesinin yanında geçirmiştir. 1809-1810 yılları arasında ise edebiyat üzerine konferanslar vererek hedef kitlelerini artırmayı hedeflemiş ve bu amaçla *The Friend* adlı bir dergi çıkarmıştır 1810'dan sonra ise ailesine karşı sorumluluklarını yerine getirmediğinden Worthsworth'lerle arası açılmış, sağlığı da daha kötüye gitmiştir Bu sırada Shakespeare üzerine konferanslar vermiş ve 1813'de *Remorse* adlı oyunun sahneye konulmasıyla ilgilenmiştir. Bu arada dini eğilimleri de değişmiş, Hristiyanlıktaki üç birlik kuralını reddeden Tanrı'nın tek olduğunu savunan, daha liberal olan Unitarism adı verilen dini eğiliminden vazgeçerek yine geleneksel İngiliz Kilisesine dönmüştür Bunda Anglikan Kilisesi'nin önde gelenlerinden Robert Leighton'la ilgili okumalarının da etkisi olduğu bilinmektedir. 1816'da *Christabel; Kubla Khan, a Vision; The Pains of Sleep* ve 1817'de *Sibylline Leaves: A Collection of Poems* başlıklı iki şiir kitabı yayımlanmıştır. Özellikle *Sibylline Leaves: A Collection of Poems* adlı yapıta bibliyografik bir giriş yazmak isterken bu girişin otobiyografi, şiir eleştirisi ve şiir felsefesi üzerine düşünceler şeklinde çok geniş kapsamlı

ilerlemesine, aynı yıl *Biographia Literaria* adlı eseri yazmasına vesile olmuştur (<http://knarf.english.upenn.edu/Coleridge/bio.html>). Söz konusu kitabı yazarken Alman romantizminin öncülerinden Emanuel Kant'ın metafiziğe dayalı eleştirel felsefesinden ve Friedrich von Schlegel'in şiirin aynı anda hem felsefi hem mitolojik hem de dini ve ironik öğeleri bir arada taşımasına ilişkin görüşlerinden etkilenmiştir. Yirmi dört bölüm, sonuç ve dipnotlardan oluşan bu kitapta kendi şiirlerinin eleştirisi ve Wordsworth'le *Lyrical Ballads*'ın ön sözünden yola çıkarak yazdığı hesaplaşması da bulunmaktadır. Bu kitapta şiirlerin hem eleştirel bir yorumu hem de şiirin birçok ögeyi bir bütün halinde barındıran bir metin türü olduğu şeklindeki görüşünü, bir başka deyişle şiirin etkisiyle ilgili ilkeleri tartıştığı görülür (Sander 1994: 364-365). Özetle bu kitapta şiirler, şairler ve özellikle de şairane hayal gücünün doğası ve işleyişi tartışılmıştır. Bu tartışmada düş, düş gücü (imagination), düşlem (fancy) kavramlarından yola çıkarak insanın aklının “tabula rasa” olmadığı savına dayanır. Bundan böyle doğanın kendi başına şaire esin kaynağı olamayacağı; temelde şairin doğuştan düş gücünün şaire esin kaynağı olduğu savunulur.

Sağlığının daha da kötüye gitmesi üzerine 1818'de doktoruna başvurmuş, doktoru da James Gilman adında bir hekime başvurarak Coleridge'in afyonu bırakmak istediğini belirtmiştir. Bunun üzerine Gilman onu Highgate'deki aile evine birkaç haftalığına misafir etmek üzere davet etmiştir. Ne var ki hekimin desteğiyle afyonu epeyce azaltmakla birlikte birkaç haftalığına, Coleridge misafirligi bir türlü afyonu tamamiyle bırakamaması yüzünden on sekiz yıla kadar uzamış ve 1834'te vefat etmiştir.

Prof. Dr. Mine Yazıcı

THE RIME OF THE ANCIENT MARINER

YAŞLI DENİZCİ

PART I

It is an ancient Mariner,
And he stoppeth one of three.
'By thy long grey beard and glittering eye,
Now wherefore stopp'st thou me?

The Bridegroom's doors are opened wide,
And I am next of kin;
The guests are met, the feast is set:
May'st hear the merry din.

He holds him with his skinny hand,
'There was a ship,' quoth he.
'Hold off! unhand me, grey-beard loon!
Eftsoons his hand dropt he.

I. BÖLÜM

Yaşlı bir denizciydi,
Ve durdurdu birini üç kişiden.
'Uzun kır sakalın, ışıyan gözlerinle,
Geçtin önüme niçin?

Damadın kapısı açık herkese,
Ben oluyorum en yakın akrabası;
Misafirler geldi, başladı düğün
Duyuluyor bak şamatası.

Iskeletimsi eliyle tuttu onu,
Dedi: 'Bir gemi vardı,
'Çek elini, kır sakallı ahmak!'
Elini hemen indirdi.

He holds him with his glittering eye—
The Wedding-Guest stood still,
And listens like a three years' child:
The Mariner hath his will.

The Wedding-Guest sat on a stone:
He cannot choose but hear;
And thus spake on that ancient man,
The bright-eyed Mariner.

'The ship was cheered, the harbour clear'd,
Merrily did we drop
Below the kirk, below the hill,
Below the lighthouse top.

The Sun came up upon the left,
Out of the sea came he!
And he shone bright, and on the right
Went down into the sea.

Higher and higher every day,
Till over the mast at noon—'
The Wedding-Guest here beat his breast,
For he heard the loud bassoon.

The bride hath paced into the hall,
Red as a rose is she;
Nodding their heads before her goes
The merry minstrelsy.

Işıyan gözleriyle tuttu onu—
Misafir kaldı kımıldamaksızın,
Ve dinledi üç yaşında bir çocuk gibi:
Gelmişti denizci baskın.

Misafir oturdu bir taş:
Dinledi olmasa bile kendi isteğiyle
Ve anlattı o yaşlı adam,
O gözleri ışıyan denizci şöyle.

'Mürettebat tezahürat yaptı
Limandan neşeyle çıktık,
Kiliseyi, tepeyi
Deniz fenerini geride bıraktık.

Güneş soldan yükseldi,
Denizin içinden çıkıp.
Aydınlatı ışıyla ve sağdan
Denize etti gurup.

Daha da yükseldi her gün,
Gelene dek öğlen tepesine direğin—'
Burada göğsünü dövdü misafir,
Duymuştu sesini çünkü müziğin.

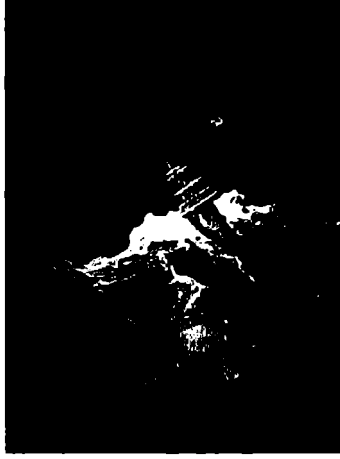
Gelmişti gelin salona
Kırmızılar içinde bir gül gibi;
Yürüyordu önünde baş sallayarak
Çalgıcı şarkıcı ekibi.

The Wedding-Guest he beat his breast,
Yet he cannot choose but hear;
And thus spake on that ancient man,
The bright-eyed Mariner

And now the Storm-blast came, and he
Was tyrannous and strong:
He struck with his o'ertaking wings,
And chased us south along.

With sloping masts and dipping prow,
As who pursued with yell and blow
Still treads the shadow of his foe,
And forward bends his head,
The ship drove fast, loud roar'd the blast,
And southward aye we fled.

Bağrını dövdü misafir,
Dinledi olmasa bile kendi isteğiyle;
Ve anlattı o yaşlı adam,
O gözleri ışıyan denizci şöyle.

‘Ve derken acımasız ve güçlü
Bir fırtına patladı:
Çırttı hızlı kanatlarını,
Bizi güneye doğru kovaladı.

Eğildi direkler ve suya gömüldü pruva,
Kovalanan biri bağırişla ve soluk soluğa
Düşmanının gölgesini ezerek kaçır ya,
Ve uzatır ya başını önüne,
Gemi hızla yol aldı, kükredi rüzgâr,
Kaçtık öyle güney yönüne.

And now there came both mist and snow,
And it grew wondrous cold:
And ice, mast-high, came floating by,
As green as emerald.

And through the drifts the snowy clifts
Did send a dismal sheen:
Nor shapes of men nor beasts we ken—
The ice was all between.

The ice was here, the ice was there,
The ice was all around:
It crack'd and growl'd, and roared and howl'd,
Like noises in a swound!

Ve acayip soğudu hava,
Hem sis vardı hem kar
Direk boyunda buzlar geçti yüzerek,
Yeşildiler zümrüt kadar.

Akıntılar üzerindeki kar tepeleri
Veriyordu kasvetli bir görünüm:
Ne insan ne hayvan görüyorduk—
Buzdu ne varsa tüm.

Buzdu ilerisi, buzdu berisi,
Buzdu dört bir yan.
Gök çatladı, gürledi, kükredi, uludu
Sesler gibi baygın çıkarılan!

At length did cross an Albatross,
Thorough the fog it came;
As if it had been a Christian soul,
We hail'd it in God's name.

It ate the food it ne'er had eat,
And round and round it flew
The ice did split with a thunder-fit;
The helmsman steer'd us through!

And a good south wind sprung up behind.
The Albatross did follow,
And every day, for food or play,
Came to the mariner's hollo!

Sonunda haç şeklinde bir Albatros,
Çıkageldi içinden sisin;
Bir Hıristiyan ruhu gibi onu
Adıyla selamladık Rabbimizin.

Yedi yemediği yiyecekleri hiç,
Çemberler çizerek uçtu.
Bir gök gurlemesiyle yarıldı buz;
Dümencimiz aralarından geçti!

Ve esti hoş bir güney rüzgârı;
Albatros izledi ardımızdan,
Ve her gün, yiyecek veya oyun için,
Geldi gemiciler çağırdığı zaman!

In mist or cloud, on mast or shroud,
It perch'd for vespers nine;
Whiles all the night, through fog-smoke white,
Glimmered the white moonshine.'

'God save thee, ancient Mariner!
From the fiends, that plague thee thus!—
Why look'st thou so?'—With my crossbow
I shot the Albatross.

Sis veya bulutta, direk veya halata,
Tünedi dokuz akşam Albatros;
Gece boyu, beyaz sisin içinde,
Ay ışığı parladı bembeyaz.'

'Tanrı seni korusun, yaşlı denizci,
Başındaki iblislerden! Sen neden
Bu haldesin?' —Haç yayımla
Albatros'u vurdum ben.

PART II

The Sun now rose upon the right:
Out of the sea came he,
Still hid in mist, and on the left
Went down into the sea.

And the good south wind still blew behind,
But no sweet bird did follow,
Nor any day for food or play
Came to the mariner's hollo!

And I had done a hellish thing,
And it would work 'em woe:
For all averr'd, I had kill'd the bird
That made the breeze to blow.

II. BÖLÜM

Güneş sağdan yükseldi,
Denizin içinden çıkıp.
Kıpırtısız gizlendi siste ve soldan
Denize etti gurup.

Ve esti yine hoş bir güney rüzgârı;
Ama o tatlı kuş izlemedi ardımızdan,
Hiçbir gün, yiyecek veya oyun için,
Gelmedi gemiciler çağırdığı zaman!

Yapmıştım cehennemlik bir iş,
Belaya uğrayacaktım belli:
Dedi herkes, kuşu öldürmüştüm
Oydu estiren güzel yeli.

Ah wretch! said they, the bird to slay,
That made the breeze to blow!

Nor dim nor red, like God's own head,
The glorious Sun uprist:
Then all averr'd, I had killed the bird
That brought the fog and mist.
'Twas right, said they, such birds to slay,
That bring the fog and mist.

The fair breeze blew, the white foam flew,
The furrow follow'd free;
We were the first that ever burst
Into that silent sea.

Down dropt the breeze, the sails dropt down,
'Twas sad as sad could be;
And we did speak only to break
The silence of the sea!

All in a hot and copper sky,
The bloody Sun, at noon,
Right up above the mast did stand,
No bigger than the Moon.

Day after day, day after day,
We stuck, nor breath nor motion;
As idle as a painted ship
Upon a painted ocean.

Alçaklık dediler o kuşu katletmen,
Oydu estiren güzel yeli.

Ne soluk ne kızıl, başı gibi Rabbin,
Yükseldi muhteşem güneş: Hepsi
O kuşu sen öldürdün dediler
Getirmişti o pusu sisi.
Doğruydu dediler o kuşu katletmen,
Oydu getiren pusu sisi.

Hafif yel esti, uçuştı ak köpükler,
Kaldı özgür dümenin izi;
Bizdik şimdiye dek ilk yaran
Bu sessiz denizi

Rüzgâr dindi, boşaldı yelkenler,
Kederliydi hava olabildiğince;
Ve konuştuk bozmak için
Denizin sessizliğini sadece!

Sımsıcak ve bakırdan gökte,
Kan rengi güneş, öğlen vakti,
Yükselip durdu direğin tepesinde,
Aydan iri değildi

Günler günleri kovaladı,
Kaldık, nefesten, hareketten yoksun:
Bir gemi resmi kadar beyhude,
Üzerinde resimdeki bir okyanusun

Water, water, every where,
And all the boards did shrink;
Water, water, every where,
Nor any drop to drink.

The very deep did rot: O Christ!
That ever this should be!
Yea, slimy things did crawl with legs
Upon the slimy sea.

About, about, in reel and rout
The death-fires danced at night;
The water, like a witch's oils,
Burnt green, and blue, and white.

Su, su, su her taraf,
Bordalar susuzluktan kurudu;
Su, su, su her taraf,
Yok içecek bir damla su.

En derinler kurudu: Ya Rab!
Görmemiştir kimse böyle bir şeyi!
Kaynıyor sümüksülerin bacaklarıyla
Sümüksü deniz yüzeyi.

Çevremizde, eğri büğrü
Ölük ateşler gece boyu oynadı,
Su, bir cadının kazanındaki yağ gibi
Yeşil, mavi, beyaz kaynadı.

And some in dreams assured were
Of the Spirit that plagued us so;
Nine fathom deep he had followed us
From the land of mist and snow.

And every tongue, through utter drought,
Was withered at the root;
We could not speak, no more than if
We had been choked with soot.

Ah! well a-day! what evil looks
Had I from old and young!
Instead of the cross, the Albatross
About my neck was hung.

Bazıları bizi korkutan ruhu
Gördüğünden emindi düşünde;
Sis ve kar yurdundan, dipten dokuz kulaç
Gelmişti gemimizin peşinde.

Susuzluktan dillerimiz
Kurumuştı köklerine dek;
Tıkansaydık kurumla eğer
Konuşamazdık bu kadar en çok.

Ah, günlerden bir gün, yaşlı, genç
Beni aşağılayarak baktılar!
Haç yerine ölü Albatros'u
Getirip boynuma taktılar

PART III

There passed a weary time. Each throat
Was parched, and glazed each eye
A weary time! a weary time!
How glazed each weary eye,
When looking westward, I beheld
A something in the sky.

At first it seemed a little speck,
And then it seemed a mist;
It moved and moved, and took at last
A certain shape, I wist

A speck, a mist, a shape, I wist!
And still it near'd and near'd:
As if it dodged a water-sprite,
It plunged and tack'd and veer'd

With throats unslaked, with black lips baked,
We could nor laugh nor wail;
Through utter drought all dumb we stood!
I bit my arm, I suck'd the blood,
And cried, A sail! a sail!

III. BÖLÜM

Yorucu bir vakitti. Gırtlaklar
Kurumuş, gözler kesilmişti cam.
Yorucu bir vakitti! Yorucu bir vakit!
Gözler nasıl da kesilmişti cam,
Bir şey gördüm gökyüzünde,
Batıyı seyrediyordum tam.

Bir nokta gibiydi başında,
Sonra bir karaltı gibi göründü,
Kımıldandı, kımıldandı ve sonunda
Tanıdığım, belli bir şekle büründü.

Bir nokta, bir karaltı, bildik bir şekil!
Yaklaştı, yaklaştı daha:
Bir deniz cininden kaçır gibi,
Atıldı, orsa etti, dümen kırdı sola sağa.

Yanan gırtlaklarla, pişmiş kara dudaklarla,
Yoktu gücümüz gülmeye veya inlemeye;
Kavruk ve dilsiz öylece duruyorduk hep!
Emdim kanımı kolumu ısıtıp,
Ve bağırdım, bir yelkenli, bir yelkenli diye!

With throats unslaked, with black lips baked,
 Agape they heard me call:
 Gramercy! they for joy did grin,
And all at once their breath drew in.
 As they were drinking all.

See! see! (I cried) she tacks no more!
 Hither to work us weal;
Without a breeze, without a tide,
 She steadies with upright keel!

The western wave was all aflame.
 The day was wellnigh done!
 Almost upon the western wave
 Rested the broad bright Sun;
When that strange shape drove suddenly
 Betwixt us and the Sun.

And straight the Sun was fleck'd with bars,
 (Heaven's Mother send us grace!)
As if through a dungeon-grate he peer'd
 With broad and burning face.

Alas! (thought I, and my heart beat loud)
 How fast she nears and nears!
Are those her sails that glance in the Sun,
 Like restless gossameres?

Yanan gırtlaklarla, pişmiş kara dudaklarla,
Şaşkınlıkla duydular seslendiğimi:
Sevinçle sırttılar. Çok şükür!
Ve hep birden nefes aldılar,
Havayı içiyormuş gibi.

Bakın! Bakın! (diye bağırdım) bu defa gitmiyor!
Yaklaşıyor bizi kurtarmak için;
Esinti veya gelgit olmaksızın,
Dimdik omurgasını hiç oynatmıyor

Batıda dalgalar ateşler içindeydi.
Gün bitmişti neredeyse!
Dinleniyordu iri parlak güneş
Batıda dalgalar üzerinde;
Girdiği vakit o tuhaf şekil
Bizimle güneşin arasına birdenbire.

Ve parmaklıklar ardında kaldı güneş
(Meryem Ana rahmetini lütfeyle!)
Bakar gibi bir zindan penceresinden
Geniş ve yanan yüzüyle.

Heyhat! (düşündüm de kalbim dövündü)
Nasıl yaklaşıyor o giderek!
Güneşte parlayan şey yelkenleri mi onun,
Örümcek ağları gibi titrek?

Are those her ribs through which the Sun
Did peer, as through a grate?
And is that Woman all her crew?
Is that a Death? and are there two?
Is Death that woman's mate?

Her lips were red, her looks were free,
Her locks were yellow as gold:
Her skin was as white as leprosy,
The Nightmare Life-in-Death was she,
Who thicks man's blood with cold.

The naked hulk alongside came,
And the twain were casting dice;
'The game is done! I've won! I've won!'
Quoth she, and whistles thrice.

Parmaklıklar gibi, kaburgaları mıdır onun
Aralarından baktıran şey güneşi?
Tek mürettebat o kadın mı var?
Bir ölü mü o? İki kişi mi onlar?
Kadının ölü mü eşi?

Dudakları kırmızıydı, bakışları boş,
Sarı saçları altın:
Cüzamlı cildi gibi beyazdı cildi.
O yaşayan ölü kâbusu idi,
Kanını donduran insanın.

Bordamıza yanaştı o gemi enkazı,
Zar atıyordu çift habire;
'Oyun bitti! Kazandım! Kazandım!'
Dedi kadın ve ıslık çaldı üç kere.

The Sun's rim dips; the stars rush out;
At one stride comes the dark;
With far-heard whisper, o'er the sea,
Off shot the spectre-bark.

We listened and looked sideways up!
Fear at my heart, as at a cup,
My life-blood seem'd to sip!
The stars were dim, and thick the night,
The steersman's face by his lamp gleam'd white;
From the sails the dew did drip—
Till clomb above the eastern bar
The horned Moon, with one bright star
Within the nether tip.

Güneş gömüldü, doğdu birden yıldızlar;
Geldi karanlık bir adımda
Yayılan fısıltılarla, deniz üzerinde,
Dağıldı o heyula.

Dinledik ve göğe baktık yandan yandan!
Korku kalbimden, hani o fincandan,
Kanımı içiyor gibiydi!
Yıldızlar solgundu, gece koyu,
Dümencinin yüzü feneriyle aydınlanıyordu;
Damladı yelkenlerden çiy—
Tepesine doğu yönündeki direğin
Boynuz biçimli ay, tırmanana değin
Parlak bir yıldızla alt ucundaki

One after one, by the star-dogg'd Moon,
Too quick for groan or sigh,
Each turn'd his face with a ghastly pang,
And cursed me with his eye.

Four times fifty living men,
(And I heard nor sigh nor groan)
With heavy thump, a lifeless lump,
They dropped down one by one.

The souls did from their bodies fly—
They fled to bliss or woe!
And every soul, it pass'd me by,
Like the whizz of my crossbow!

Inlemeyecek, içlenmeyecek kadar çabuk,
Çevirdikleri korkunç acılı yüzleriyle,
Yıldızlı ayın altında, peş peşe, her biri,
Lanet okudular bana gözleriyle.

Dört kere elli adam yaşıyordu,
(Ne iç çekişler duydum ne iniltiler)
Cansız bir kütle, büyük bir gürültüyle
Devrildi hepsi birer birer

Bedenlerinden çıktı ruhları—
Mutluluk veya ıstıraba uçtu!
Haç-yayımın ok vızıltısı gibi
Her biri önümden geçti!

PART IV

'I fear thee, ancient Mariner!
I fear thy skinny hand!
And thou art long, and lank, and brown,
As is the ribbed sea-sand.

I fear thee and thy glittering eye,
And thy skinny hand, so brown.'—
Fear not, fear not, thou Wedding-Guest!
This body dropt not down.

Alone, alone, all, all alone,
Alone on a wide wide sea!
And never a saint took pity on
My soul in agony

IV BÖLÜM

'Korkuyorum senden, yaşlı denizci!
Korkutuyor beni iskelet gibi elin!
Sahilin küçük dalgalı kumları sanki
Uzun, ince, esmer halin

Parlak gözlerinden korkuyorum,
Ve o iskelet gibi ve esmer elinden.'
Korkma, korkma, ey düğün misafiri!
Ölü değil bu beden

Yalnızdım geniş mi geniş bir denizde,
Yalnız, yalnız, yapayalnız!
Ama acılar içindeki ruhuma
Merhamet etmedi hiçbir aziz.

The many men, so beautiful!
And they all dead did lie:
And a thousand thousand slimy things
Lived on; and so did I.

I looked upon the rotting sea,
And drew my eyes away;
I looked upon the rotting deck,
And there the dead men lay

I look'd to heaven, and tried to pray;
But or ever a prayer had gusht,
A wicked whisper came, and made
My heart as dry as dust.

I closed my lids, and kept them close,
And the balls like pulses beat;
For the sky and the sea, and the sea and the sky
Lay dead like a load on my weary eye,
And the dead were at my feet.

The cold sweat melted from their limbs,
Nor rot nor reek did they
The look with which they looked on me
Had never passed away

Ölmüş öylece yatıyordu
Birçok insan, hem de ne yakışıklı:
Kalmıştı binlerce binlerce sümüksü şey;
Bir de ben canlı.

Çürüyen denize bakıyordum
Bakışlarımı kaydırdım öteye;
Yatıyordu ölmüş insanlar,
Bakıyordum çürüyen güverteye.

Göge baktım ve dua etmeye çalıştım;
Ama bir dua yükselmeden daha,
Şeytani bir fısıltı geldi
Ve kalbimi çevirdi kuru toprağa.

Gözlerimi yumdum, öylece kaldım,
Nabız gibi atıyordu küreleri adeta;
Ölmüş yatıyordu üstlerinde bir yük
Misali çünkü gök ve deniz, deniz ve gök,
Ve ölümler vardı ayaklarımın yanında.

Uzuvlarından sızan soğuk sıvı,
Ne çürüdü ne de kötü koktu:
Bana atmış oldukları o bakışın
Asla yitip gideceği yoktu.

An orphan's curse would drag to hell
A spirit from on high;
But oh! more horrible than that
Is the curse in a dead man's eye!
Seven days, seven nights, I saw that curse,
And yet I could not die.

The moving Moon went up the sky,
And no where did abide:
Softly she was going up,
And a star or two beside—

Her beams bemoock'd the sultry main,
Like April hoar-frost spread;
But where the ship's huge shadow lay,
The charmed water burnt alway
A still and awful red.

Yetimin laneti cehenneme indirir
Duran ruhu cennette;
Ama ah, daha büyük bela vardır!
Ölünün gözlerindeki lanette
Yedi gün, yedi gece, o lanete baktım
Ölemedim ben yine de.

Ay ilerleyerek gökte yükseldi,
Dursuz duraksız:
Yavaşça çıktı yukarı,
Yanında bir veya iki yıldız.

Işıkları sıcak denizle eğlendi,
Sanki yayıldı nisanda kırağı buzu;
Geminin dev gölgesi altında ama
Durgun ve korkunç bir kırmızıyla daima
Yandı büyü su.

Beyond the shadow of the ship,
I watched the water-snakes:
They moved in tracks of shining white,
And when they reared, the elfish light
Fell off in hoary flakes.

Within the shadow of the ship
I watch'd their rich attire:
Blue, glossy green, and velvet black,
They coil'd and swam; and every track
Was a flash of golden fire.

O happy living things! no tongue
Their beauty might declare:
A spring of love gush'd from my heart,
And I blessed them unaware:
Sure my kind saint took pity on me,
And I bless'd them unaware.

The self-same moment I could pray;
And from my neck so free
The Albatross fell off, and sank
Like lead into the sea.

Gemi gölgesinin ilerisindeki
Su yılanlarını daldım seyre:
Parlak beyaz izlerle kıvrıldı büküldüler,
Başlarını sudan çıkardıklarında döküldüler
O şen ışıkları pare pare.

Gemi gölgesi dâhilindekilerin
Seyre daldım canlı giysilerini ben:
Mavi, parlak yeşil ve siyah kadifemsi,
Kıvrıldılar ve yüzdüler; ve izlerin hepsi
Bir pırıltıydı altın ateşten.

Ah o mutlu canlılar! Hiç bir dil
Konuşamaz güzellikleri hakkında:
Bir sevgi seli taşıtı kalbimden,
Ve kutsadım onları olmadan farkında:
Eminim lütufkâr koruyucum bana acıdı,
Ve kutsadım onları olmadan farkında.

Aynı anda dua edebildim;
Ve boynumdan kurtuldu
Düştü Albatros, kurşun gibi
Denize gömüldü.

PART V

'Oh sleep! it is a gentle thing,
Beloved from pole to pole!
To Mary Queen the praise be given!
She sent the gentle sleep from Heaven,
That slid into my soul.

The silly buckets on the deck,
That had so long remain'd,
I dreamt that they were fill'd with dew;
And when I awoke, it rain'd.

My lips were wet, my throat was cold,
My garments all were dank;
Sure I had drunken in my dreams,
And still my body drank.

I moved, and could not feel my limbs:
I was so light—almost
I thought that I had died in sleep,
And was a blessed ghost.

V BÖLÜM

'Ah o uyku! Ne tatlı şeydir,
Kutuptan kutba sevilir herkesçe!
Şükürler olsun ki Meryem Ana
Tatlı uykuyu gönderdi bana,
İndirdi ruhuma sessizce.

Güvertedeki boş kovalar,
Uzun süre oldukları gibi kalmıştı,
Rüyamda çiy dolduklarını gördüm;
Uyandım ki yağmur boşalmıştı.

Dudaklarım ıslaktı, boğazım buz gibi.
Elbiselerimin hepsi yaştı;
Eminim içmiştim rüyamda,
Vücudum hâlâ sarhoştı.

Kıprandım ama hissedemedim ellerimi
Öylesine hafiflemiştim ki az daha
Uykuda ölmüşüm diyecektim,
Dönmüşüm Tanrı yanında bir ruha.

And soon I heard a roaring wind:
It did not come anear;
But with its sound it shook the sails,
That were so thin and sere.

The upper air burst into life!
And a hundred fire-flags sheen,
To and fro they were hurried about!
And to and fro, and in and out,
The wan stars danced between.

And the coming wind did roar more loud,
And the sails did sigh like sedge,
And the rain pour'd down from one black cloud;
The Moon was at its edge

The thick black cloud was cleft, and still
The Moon was at its side:
Like waters shot from some high crag,
The lightning fell with never a jag,
A river steep and wide.

The loud wind never reach'd the ship,
Yet now the ship moved on!
Beneath the lightning and the Moon
The dead men gave a groan

Ve hemen homurdanan rüzgârı işittim;
Yaklaşmadı çok fazla;
Ama incelmiş, sararmış yelkenler
Sallandı o güçlü avazla.

Yukarı gökler canlandı aniden!
Alev-bayraklar parladı yüzlerle,
Sağa sola uçuştu düşüp telaşa!
Dans etti ileri geri, bir içeri bir dışa,
Yıldızlar aralarında soluk yüzlerle.

Yaklaştı rüzgâr homur homur,
Yelkenler sazlıklar gibi etti ah-vah
Kara bir buluttan döküldü yağmur;
Ki onun kenarındaydı ay

Yarıldı o koyu kara bulut,
Ki onun kenarındaydı ay yine:
Bir yıldırım düştü kıvrımsız şekilli,
Yüksek kayalıklardan inen sular misali.
Bir nehirde geniş ve dikine.

Gemi hareket etti, gürültülü rüzgârın
Hiç değmemesine rağmen!
O yıldırımın ve ayın altında
Bir inilti yükseldi ölümlerden.

They groan'd, they stirr'd, they all uprose,
Nor spake, nor moved their eyes;
It had been strange, even in a dream,
To have seen those dead men rise.

The helmsman steer'd, the ship moved on;
Yet never a breeze up-blew;
The mariners all 'gan work the ropes,
Where they were wont to do;
They raised their limbs like lifeless tools—
We were a ghastly crew.

The body of my brother's son
Stood by me, knee to knee:
The body and I pulled at one rope,
But he said naught to me.'

Inledi, uyandı, doğruldu hepsi,
Ne konuştu biri ne de gözlerini kırptı;
Ölülerin dirildiğini görmek
Rüyada bile olsa garipti

Dümenci dümene geçti, yürüdü gemi;
Esmemişti oysa henüz bir imbat;
Her bir gemici geçti başına,
Hangisi idiyse çalıştığı halat;
Kullandılar kollarını cansız bir alet gibi—
Olmuştuk hayalet bir mürettebat.

Diz dizeydik, birlikteydik
Ölü yeğenimle:
Çektik o ve ben aynı halatı,
Fakat hiç konuşmadı o benimle.'

'I fear thee, ancient Mariner!
Be calm, thou Wedding-Guest!
'Twas not those souls that fled in pain,
Which to their corpses came again,
But a troop of spirits blest:

For when it dawn'd—they dropp'd their arms,
And cluster'd round the mast;
Sweet sounds rose slowly through their mouths,
And from their bodies pass'd.

Around, around, flew each sweet sound,
Then darted to the Sun;
Slowly the sounds came back again,
Now mix'd, now one by one.

Sometimes a-dropping from the sky
I heard the skylark sing;
Sometimes all little birds that are,
How they seem'd to fill the sea and air
With their sweet jargoning!

And now 'twas like all instruments,
Now like a lonely flute;
And now it is an angel's song,
That makes the Heavens be mute.

'Senden korkuyorum, yaşlı denizci!'

Sakin ol, düğün misafiri sen!

Cesetlerine geri gelen tekrar,

Acılarla çıkmış ruhlar değildi onlar,

Bir yığın kutsanmış ruhtu esasen.

Hepsi kollarını saldı, tan sökerken,

Ve ana direğin çevresinde toplandı;

Tatlı sesler doğdu ağızlarından için için,

Ve gövdelerinden geçti.

Uçuştı etrafta o tatlı sesler,

Ulaştı derken güneşe dek;

Döndü sesler yavaş yavaş geriye yine,

Kimi karışık halde, kimi tek tek.

Bazen duydum şarkısını tarla kuşunun

Gökten döküldü bir damla,

Bazen de tüm küçük kuşları oradaki,

Doldurmuştu denizi ve havayı sanki

Tatlı özel lisanlarıyla.

Kimi kez sanki tüm çalgıların sesiydi

Kimi de bir flüt gibi yalnız;

Kimi kez şarkısıydı bir meleğin,

Bırakırdı gökleri dilsiz.

It ceased; yet still the sails made on
A pleasant noise till noon,
A noise like of a hidden brook
In the leafy month of June,
That to the sleeping woods all night
Singeth a quiet tune.

Till noon we quietly sail'd on,
Yet never a breeze did breathe:
Slowly and smoothly went the ship,
Moved onward from beneath.

Under the keel nine fathom deep,
From the land of mist and snow,
The spirit slid: and it was he
That made the ship to go
The sails at noon left off their tune,
And the ship stood still also.

Kesildi o ses: Yelkenlerin tatlı sesi
Sürdü ama öğlene değin,
Saklı bir derenin sesi gibi
Haziranda içinde yeşillığın,
Sessiz bir ezgi şakıyan
Uyuyan ormana geceleyin.

Öğlene değin sessizce ilerledik,
Esmediği halde hiç deniz meltemi:
İttirildi ileriye doğru altından,
Yavaşça ve kayarcasına gitti gemi.

Omurga altında dokuz kulaç dipten
Sis ve kar yurdundan beri
Kayarak gelmişti ruh: Ve oydu
Gemiyi götüren ileri.
Ve gemi kaldı hareketsiz
Yelkenlerin öğlen kesilince sesleri.

The Sun, right up above the mast,
 Had fix'd her to the ocean:
But in a minute she 'gan stir,
 With a short uneasy motion—
Backwards and forwards half her length
 With a short uneasy motion.

Then like a pawing horse let go,
 She made a sudden bound:
It flung the blood into my head,
 And I fell down in a swoond

How long in that same fit I lay,
 I have not to declare;
But ere my living life return'd,
I heard and in my soul discern'd
 Two voices in the air

Çıkmişti ana direğin tepesine güneş
Çakmıştı onu okyanusa:
Çok geçmeden fakat harekete geçti,
Yol aldı tutuk, kısa—
Geriye ve ileriye gitti yarım boy kadar
Yol aldı tutuk, kısa

Ve eşinen bir at gibi kendini bıraktı,
İleri atıldı birdenbire:
Beynime çıkardı kanımı bu,
Baygın düşüm yere.

Ne kadar baygın yattım öyle,
Söyleyemem kesin;
Ama daha kendime gelmeden
İşittim ve vardım farkına ruhen
Havadaki iki sesin

'Is it he?' quoth one, 'Is this the man?
By him who died on cross,
With his cruel bow he laid full low
The harmless Albatross.

The Spirit who bideth by himself
In the land of mist and snow,
He loved the bird that loved the man
Who shot him with his bow.'

The other was a softer voice,
As soft as honey-dew'
Quoth he, 'The man hath penance done,
And penance more will do.

'Bu mu' dedi biri, 'O adam bu mu
Acımasız okuyla yere seren
Zavallı Albatros'u?
İsa adına, o haçta can veren!

Sis ve kar yurdunda
Bir başına yaşayan o ruh,
Kendisini okuyla vuran adamı
Seven kuşu seviyordu.'

Diğeri daha yumuşak bir sestî,
Bir çiçek özsuğu kadar yumuşak:
Dedi ki 'Ceza çekti bu adam,
Daha da cezalandırılacak.

PART VI

First Voice

'But tell me, tell me! speak again,
Thy soft response renewing—
What makes that ship drive on so fast?
What is the ocean doing?'

Second Voice

'Still as a slave before his lord,
The ocean hath no blast;
His great bright eye most silently
Up to the Moon is cast—

VI. BÖLÜM

Birinci Ses

'Söyle bana, söyle, bir daha konuş
Tatlı sesinle anlat yine—
Hızla ilerleten ne böyle gemiyi?
Okyanusun yaptığı ne?'

İkinci Ses

'Rüzgârsız okyanus,
Sakin sahibinin önündeki köle misali;
Büyük parlak gözü çok defa sessiz
Durur aya çevrili,

If he may know which way to go;
For she guides him smooth or grim.
See, brother, see! how graciously
She looketh down on him.

First Voice

'But why drives on that ship so fast,
Without or wave or wind?'

Second Voice

'The air is cut away before,
And closes from behind

Fly, brother, fly! more high, more high!
Or we shall be belated:
For slow and slow that ship will go,
When the Mariner's trance is abated.'

I woke, and we were sailing on
As in a gentle weather—
'Twas night, calm night, the Moon was high
The dead men stood together.

All stood together on the deck,
For a charnel-dungeon fitter:
All fixed on me their stony eyes,
That in the Moon did glitter

Bilmek istercesine nasıl davranacağını;
Çünkü ay eder onu uysal veya zalim.
Nasıl iyi niyetli bakıyor aşağıya ona,
Bak! şuna bak kardeşim!’

Birinci Ses:

“Nasıl böyle hızlı gidiyor ama gemi,
Yoksunken veya rüzgâr dalgadan?”

İkinci Ses

“Önden hava oyuluyor
Ancak itiyor gemiyi arkadan

Uç, kardeşim! daha yükseğe uç!
Yoksa kalacağız geç vakte:
Kendine gelince çünkü denizci,
Gemi yavaşlayacak gitgide.”

Uyandım, gemimiz sanki
Sakin bir hava içinde yol almaktaydı:
Geceydi, durgun bir gece, tepedeydi ay;
Ölümler hep birlikte ayaktaydı.

Güvertede bekleyiyordu hepsi birlikte,
Daha uygun bir mezar hücresi için:
Katı gözleri hepsinin üzerimdeydi,
Ayın parıltısıyla için için.

The pang, the curse, with which they died,
 Had never pass'd away:
I could not draw my eyes from theirs,
 Nor turn them up to pray.

And now this spell was snapt: once more
 I viewed the ocean green,
And looked far forth, yet little saw
 Of what had else been seen—

Like one, that on a lonesome road
 Doth walk in fear and dread,
And having once turn'd round walks on,
 And turns no more his head;
Because he knows, a frightful fiend
 Doth close behind him tread.

But soon there breathed a wind on me,
 Nor sound nor motion made:
Its path was not upon the sea,
 In ripple or in shade.

It raised my hair, it fanned my cheek
 Like a meadow-gale of spring—
It mingled strangely with my fears,
 Yet it felt like a welcoming.

Öldüklerindeki acı ve lanet,
Ölmemiştii gözlerinde daha:
Gözlerimi alamadım onlardan
Çeviremedim etmek için dua.

Ve bozuldu bu hal: Bir kez daha
Seyrine daldım yeşil okyanusun,
Baktım engine, çok azını gördüm
Önceden görmüş olduğumuzun.

Yürüyen biri gibi ıssız bir yolda,
Korku ve dehşet içinde,
Ardına bakmadan yürüyen bir daha,
Gördüğünden başını ilk çevirişinde,
Korkunç bir şeytanın
Olduğunu peşinde.

Derken üzerimden bir rüzgâr esti,
Sessiz ve hareketsiz:
Ne dalgacıklar ne harelerde,
Geçtiğinden yoktu denizde bir iz.

Dağıttı saçımı, serinletti yanağımı
Sanki baharda kırlarda esen bir yeldi
Garip bir şekilde karıştı korkularımla,
Sonunda içime huzur geldi.

Swiftly, swiftly flew the ship,
Yet she sailed softly too:
Sweetly, sweetly blew the breeze—
On me alone it blew.

Oh! dream of joy! is this indeed
The light-house top I see?
Is this the hill? is this the kirk?
Is this mine own countree?

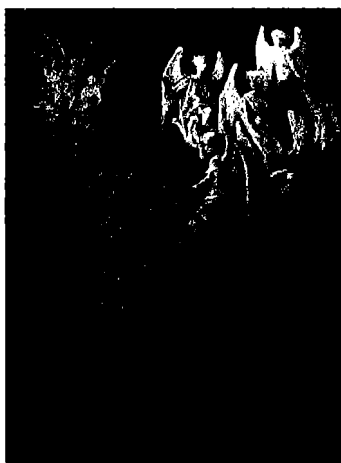
We drifted o'er the harbour-bar,
And I with sobs did pray—
O let me be awake, my God!
Or let me sleep alway

Hızlı hızlı uçtu gemi,
Hafifçe yol adı hem de:
Tatlı tatlı esti rüzgâr—
Yalnızca benim üstümde

Rüya gibi! Bu gördüğüm sahiden
Deniz fenerinin ucu mu?
Bu o tepe, bu o kilise mi?
Kendi yurdum mu bu?

Süzüldük limandan içeriye,
Ve yakardım ağlayarak—
Uyanıksın de, tanrım!
Ya da ebedi uyuyayım, bırak.

The harbour-bay was clear as glass,
So smoothly it was strewn!
And on the bay the moonlight lay,
And the shadow of the Moon.

The rock shone bright, the kirk no less,
That stands above the rock:
The moonlight steeped in silentness
The steady weathercock.

And the bay was white with silent light,
Till rising from the same,
Full many shapes, that shadows were,
In crimson colours came

Cam gibi berraktı liman,
Dümdüz uzanıyordu çarşaf gibi,
Yayılıyordu körfezin üzerinde
Ayışığı ve ayın gölgesi.

Kaya parlıyor, üzerindeki kilise
Kalmıyordu ondan aşağı:
Sabit rüzgargülünü
Sarmıştı sükûnetle ayışığı.

Körfez sessiz ışıpta bembeyazdı,
Hayalet nice şekil gelinceye değin,
Gemiden yükselerek,
İçinde çeşitli kırmızı rengin.

A little distance from the prow
Those crimson shadows were:
I turned my eyes upon the deck—
Oh, Christ! what saw I there!

Each corse lay flat, lifeless and flat,
And, by the holy rood!
A man all light, a seraph-man,
On every corse there stood

This seraph-band, each waved his hand:
It was a heavenly sight!
They stood as signals to the land,
Each one a lovely light;

This seraph-band, each waved his hand,
No voice did they impart—
No voice; but oh! the silence sank
Like music on my heart

But soon I heard the dash of oars,
I heard the Pilot's cheer;
My head was turned perforce away
And I saw a boat appear

The Pilot and the Pilot's boy,
I heard them coming fast:
Dear Lord in Heaven! it was a joy
The dead men could not blast

O kırmızı gölgeler
Az ilerideydiler pruvada:
Güverteye çevirdim gözlerimi—
Ah, tanrım! Neler gördüm orada!

Yatıyordu cesetler, cansız ve yığılmış,
İnsanlar ki melek gibi pür-nurdular;
Kutsal haça yemin olsun,
Her bir cesedin yanında durdular

Durdu işaret verir gibi karaya,
O melekler grubu.
El salladı her biri o güzel ışıkların,
İlahi bir görüntüydü bu!

El salladı her biri meleklerin,
Çıkardıkları bir ses yoktu—
Bir ses yoktu; ama ah! Sessizlik
Ezgi gibi yüreğime çöktü.

Çok geçmeden kürek şıpırtıları duydum,
Seslendi kılavuz kaptan;
Çevirdim başımı o yöne
Bir tekne gördüm yaklaşan.

Duydum hızla geliyordu,
Kaptan kılavuz yanında oğlu ile:
Çok şükür! öyle bir sevinçti ki bu
Bozamazdı gemideki ölümler bile.

I saw a third—I heard his voice:
 It is the Hermit good!
He singeth loud his godly hymns
 That he makes in the wood.
He'll shrieve my soul, he'll wash away
 The Albatross's blood

Üçüncü bir kişi gördüm—sesini duydum:

Bir keşiş o bilen Allah'ı!

Okuyor yüksek sedayla

Ormanda yapmış olduğu bir ilahi.

O silecek kanını albatrosun,

Ruhumdan çıkaracak o günahı.

PART VII

This Hermit good lives in that wood
Which slopes down to the sea.
How loudly his sweet voice he rears!
He loves to talk with marineres
That come from a far countree.

He kneels at morn, and noon, and eve—
He hath a cushion plump:
It is the moss that wholly hides
The rotted old oak-stump.

The skiff-boat near'd: I heard them talk,
'Why, this is strange, I trow!
Where are those lights so many and fair,
That signal made but now?'

VII. BÖLÜM

Denize doğru inen
Bir ormanda yaşıyor o iyi keşiş.
Çınlatıyor etrafı ilahilerle!
Seviyor konuşmayı denizcilerle,
Çok uzak diyarlardan gelmiş

Kaba bir yastığı var onun,
Dua için sabah, olen, akşam diz çoktuğu
O ki tamamen yosunla kaplanmış,
Çürük bir meşe kütüğü.

Tekne yaklaştı. Konuşuyorlardı şöyle,
'Sanırım bir acayıplik var!
Nereye gitti şimdi,
İşaret veren o güzel ışıklar?'

'Strange, by my faith!' the Hermit said—
 'And they answer'd not our cheer!
The planks looked warp'd! and see those sails,
 How thin they are and sere!
I never saw aught like to them,
 Unless perchance it were

Brown skeletons of leaves that lag
 My forest-brook along,
When the ivy-tod is heavy with snow,
And the owlet whoops to the wolf below,
 That eats the she-wolf's young.'

'Dear Lord! it hath a fiendish look—
 (The Pilot made reply)
I am a-fear'd'—'Push on, push on!'
 Said the Hermit cheerily

The boat came closer to the ship,
 But I nor spake nor stirred,
The boat came close beneath the ship,
 And straight a sound was heard

Under the water it rumbled on,
 Still louder and more dread:
It reached the ship, it split the bay,
 The ship went down like lead

Ve Keşiş dedi ki:

'Seslenişimize de cevap vermediler hiç!
Tahtalar eğilmiş! Bakın şu yelkenlere,
Nasıl incelmış, solmuş! Çok ilginç!
Görmemiştim böylesi bir şey,
Şu yapraklar hariç

Tıkayan boz iskeletleri hariç şu yaprakların
Ormandaki deremin suyunu;
Sarmaşık dalları çökerken karda,
Dişi kurdun yavrusunu yiyen kurda,
Yuh çekerken yukarıdan puhu.

'Aman Tanrım! Şeytani bir şey bu—
(Diye cevapladı kılavuz kaptan)
Korkuyorum ben.'—Seslendi keşiş,
Neşeyle, 'Hızlan, hızlan!'

Tekne yaklaştı gemiye,
Fakat ne konuştum ne kıpırdadım ben;
Tekne yanaştı gemiye,
Ve bir ses duyuldu hemen.

Ses gümbürdedi suyun altında,
Giderek daha güçlü ve daha berbattı:
Ses erişti gemiye, yardı körfezi ikiye;
Gemi kurşun gibi dibe battı.

Stunned by that loud and dreadful sound,
Which sky and ocean smote,
Like one that hath been seven days drown'd
My body lay afloat;
But swift as dreams, myself I found
Within the Pilot's boat.

Upon the whirl, where sank the ship,
The boat spun round and round;
And all was still, save that the hill
Was telling of the sound.

I moved my lips—the Pilot shrieked
And fell down in a fit;
The holy Hermit raised his eyes,
And prayed where he did sit.

Göge ve okyanusa çarpan,
O yüksek ve berbat sesle bayıldım,
Boğulmuş gibi tam yedi gün
Suyun üzerinde kaldım;
Kılavuz kaptanır: teknesinde fakat
Düşten uyanır gibi birden ayıldım

Fırıl fırıl dönüyordu tekne,
Geminin gömüldüğü girdabın başında;
Her yer sakindi, sesin yankılandığı
O tepenin dışında

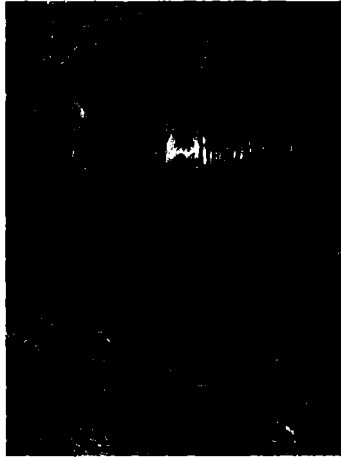
Dudaklarımı kıpırdattım—Kılavuz çılgık attı
Ve bayılıp düştü birden;
Aziz keşiş göge kaldırdı gözlerini
Ve dua etti oturduğu yerden

I took the oars: the Pilot's boy,
Who now doth crazy go,
Laughed loud and long, and all the while
His eyes went to and fro.
'Ha! ha!' quoth he, 'full plain I see,
The Devil knows how to row

And now, all in my own countree,
I stood on the firm land!
The Hermit stepp'd forth from the boat,
And scarcely he could stand.

'O shrieve me, shrieve me, holy man!'
The Hermit crossed his brow
'Say quick, quoth he, 'I bid thee say—
What manner of man art thou?'

Aldım kürekleri: Kılavuz kaptanın oğlu,
Ki çıldırmış gibiydi adeta,
Güldü yüksek sesle uzun süre
Ki gözleri ileri geri oynadı bu esnada.
Dedi 'Kürek çekmeyi biliyor bu Şeytan.
'Ha! Ha! Durum ortada.

Ve sonunda, yurduma vardım,
Güvenli toprağa bastım ayak!
Keşiş indi teknedен, zorlukla
Ayakta durabiliyordu ancak.

'Ah' dedim 'arındır ruhumu aziz insan!'
Yaptı keşiş haç işareti.
'Söyle hemen, söyle—
Nasıl bir insansın sen!' dedi.

Forthwith this frame of mine was wrench'd
 With a woful agony,
Which forced me to begin my tale;
 And then it left me free.

Since then, at an uncertain hour,
 That agony returns:
And till my ghastly tale is told,
 This heart within me burns.

I pass, like night, from land to land;
 I have strange power of speech;
That moment that his face I see,
I know the man that must hear me:
 To him my tale I teach.

Anında bedenimi
Feci bir acı burktu,
Zorladı hikâyemi anlatmaya,
Ve sonunda beni rahat bıraktı.

O andan beri, belirsiz bir saatte,
O acı bana geri dönüyor
Ve bu korkunç hikâyemi anlatana dek,
Yüreğim içirimde yanıyor.

Geçerim ülkeden ülkeye gece gibi;
Acayip güçlüyüm dilden yana;
Gördüğüm an tanırım, anlamı
Dinlemesi gereken adamı:
Hikayemi belletirim ona.

What loud uproar bursts from that door!

The wedding-guests are there:

But in the garden-bower the bride

And bride-maids singing are:

And hark the little vesper bell,

Which biddeth me to prayer!

O Wedding-Guest! this soul hath been

Alone on a wide wide sea:

So lonely 'twas, that God himself

Scarce seemed there to be.

O sweeter than the marriage-feast,

'Tis sweeter far to me,

To walk together to the kirk

With a goodly company!—

Düğün misafirleri o odada;
Oradan geliyor şenlik nağmeleri!
Bahçe kameriyesinde şarkı söylüyor
Gelin ve nedimleri:
Beni davet ediyor akşam duasına, dinle,
Küçük çanın çingirdemeleri.

Ah, düğün misafiri! Kalmıştı bu ruh
Geniş mi geniş bir denizde yalnız:
Öyle ıssızdı ki orası vardı sanki
Tanrı belli belirsiz.

Daha hoş gelir bana,
Düğün şenliğinden daha hoş,
Kiliseye gitmemiz
Birlikte bir kaç güzel arkadaş.

To walk together to the kirk,
And all together pray,
While each to his great Father bends,
Old men, and babes, and loving friends
And youths and maidens gay!

Farewell, farewell! but this I tell
To thee, thou Wedding-Guest!
He prayeth well, who loveth well
Both man and bird and beast.

He prayeth best, who loveth best
All things both great and small;
For the dear God who loveth us,
He made and loveth all.'

The Mariner, whose eye is bright,
Whose beard with age is hoar,
Is gone: and now the Wedding-Guest
Turned from the bridegroom's door

He went like one that hath been stunned,
And is of sense forlorn:
A sadder and a wiser man,
He rose the morrow morn.

Kiliseye yürümemiz birlikte,
Birlikte dua etmemiz,
Tanrı önünde eğerken baş,
Yaşlı, çocuk ve sevgi dolu arkadaş,
Neşeli genç ve genç kız!

Elveda, elveda! Ama söyleyeceğim
Şunu düğün misafiri, sana!
Hakiki dua eder, hakiki sevgi duyan
İnsan ve kuş ve hayvana.

En iyi dua eder, en iyi seven
Büyük ve küçük tüm canları;
Bizi seven Tanrı çünkü
Yarattı ve sevdi onları

Denizci, parlak gözleriyle,
Ak sakallarıyla gitmişti:
Döndü düğün misafiri de
Damadın kapısından şimdi.

Döndü oradan allak bullak,
Gitmişti başından akli fikri:
Ertesi sabah uyandı olarak
Daha üzgün ve bilge biri.

“Yaşlı Denizci” Üzerine

1797’de yazılmış olan bu şiir, romantik akımın öncüsü William Wordsworth’un şiirleriyle birlikte 1798’de *Lyrical Ballads* adlı kitapta yayımlanmıştır. İlk baskısı yedi bölümden oluşan bu şiir kitabında söz konusu şiir, yaşlı bir denizcinin başından geçen bir öyküyü anlatır. Batı edebiyatında “ lirik balad” adı verilen bu şiir türü popüler kültürün bir ürünü olmakla birlikte, Coleridge’in şiirinde uzunluğu, simgeselliği ve eski sözcüklerin görece daha yoğun kullanımı, ses yinelenmeleri ve yansımali sözcükler aracılığıyla yazınsal olarak biraz daha ağıdalı bir nitelik kazanır. Şöyle ki popüler baladlar genellikle dört dize ve dört kıtadan oluşurken, bu şekilde edebi olarak yazılan balad’da hem kıta sayısının, hem de dize sayısının kimi bölümlerde beş ve üzerine çıktığı görülür. Üstelik bununla da kalmaz onun şiirinde romantik akımın esin kaynağı doğa, yerini doğaüstüne bırakır (Legouis 1971, 281-283). Öyle ki Coleridge’in bir Arap masalını andıran bu lirik şiiri doğadan esinlenerek değil de şairin okuduklarının hayal gücünde bıraktığı izlenimlerden yola çıkılarak yazıldığı izlenimi verir. Söz konusu ballad sözlü kültürün bir uzantısı olarak orta yerinden (medias res) başlar ve önce doğaya başkaldıran, ardından bundan büyük pişmanlık duyan sıradan yaşlı bir denizcinin başından geçenler şiirsel bir öyküye dökülerek anlatılır.

Öykü düğüne giden üç delikanlıdan birini kendi öyküsünü paylaşmak üzere “iskeletimsi eliyle” durduran yaşlı denizcinin ısrarıyla başlar. Öykünün temel konusu Pasifik’e açılmış ve bir süre sonra fırtınaya kapılmış bir gemiye konan albatrosu durup dururken öldüren

yaşlı gemicinin doğaya ve doğaüstü güçlere karşı nasıl savaş açıp yenik düştüğünü anlatır Öte yandan Coleridge, şiirin yanındaki açıklamalarında dünyada gizli ruhani güçlerin varlığına da işaret ederek onların sadece doğayı değil, albatrosu vuran yaşlı denizci örneğinde olduğu gibi insanoğlunun ruhuna da sızdıklarını ikinci bölümün son kıtalarında şu sözleriyle açıklar:

A Spirit had followed them; one of the invisible inhabitants of this planet, neither departed souls nor angels; concerning whom the learned Jew Josephus, and the Platonic Constantinopolitan, Michael Psellus, may be consulted. They are very numerous, and there is no climate or element without one or more.

“Bir ruh takip etmiştir onları; bu gezegenin görünmez sakinlerinden biri, ne göçmüş ruhlardan ne de bir melek olan bu varlıklar hakkında Yahudi Josephus’un ve Konstantinopolü, Platoncu Michael Psellus’un eserlerinden bilgi alınabilir Sayıca boldurlar ve herhangi bir iklim ya da ortamları yoktur (Çev. Tuğrul Türkkan, 2000:44)

Bir başka deyişle, sıradan insanların yerleşmiş inançlarından ve batıl itikatlarından yola çıkarak insanoğlunun doğaya üstünlüğünü savunan aydınlanma çağı anlayışının aksine, onun doğa karşısındaki çaresizliğini anlatır Yaşlı denizcinin Hristiyan inanışta uğuru temsil eden albatrosu bir anda hezeyana kapılarak kendi elleriyle öldürmesi onun sadece kâbuslara kapılmasına neden olmamış, gemideki tayfaların da ölümüne neden olmuştur. Öte yandan Psellus’un anlattığına göre albatros simgesinin Neoplatonik anlayışta Tanrıyla insan arası kutuplarda yaşayan kuş kılığına bürünmüş bir deniz cini olduğuna da işaret edilir Bir başka

deyişle, albatros kuşu Hristiyanlık ile doğanın çatışmasının da bir simgesidir.

Doğanın öç alışını dört bir yanı suyla çevrili gemide bir dirhem su kalmadığıyla açıklayan yaşlı denizci bir yandan "Su, su, su her tara/ Bordalar kurudu" dizeleriyle durumun vahametini dile getirirken, öte yandan da denizin bile sümüksü varlıklarla kaynayarak doğanın insanoglundan öç alışını "Kaynıyor sümüksülerin bacaklarıyla/ Sümüksü deniz yüzeyi" dizeleriyle anlattığı görülür.

Coleridge'in bu lirik şiirinde doğanın adeta ruhani bir kimliğe burundüğüne ise "En derinler kurudu: Ya Rab! Görmemiştir kimse böyle bir şeyi!" dizeleriyle tanık oluruz. Öte yandan albatrosu öldürülmesini kötüye yoran denizcilerin yaşlı adamın boynuna "Haç yerine ölü albatrosu" takmaları ise, yaşlı adamın albatrosun gazabına uğrayacağına işaret eder.

Yaşamın kural ve sıradışı işleyişi ise, biri ölümü, biri yaşayan ölüyü simgeleyen erkek ve dişi iki hayalet gibi varlığın birbirine zar atarak denizcilerin ve yaşlı denizcinin hayatı üzerine bahse girmelerinden de anlaşılır. Deniz cininden kaçır gibi ilerleyen geminin üzerinde zar atan iki deniz cininden dişi olanın zarı, yaşlı denizcinin lehine atmasıyla onun sağ kalması aynı şekilde hayatın rastlantısallığına işaret eder. Bu akıllı her şeyin üzerinde tutan aydınlanma çağının tam karşıtı, kendini doğanın akışına bırakmış romantik akımın benimsediği bir yaklaşımdır. Ne var ki doğada her şeyin bir bedeli olduğu yaşlı denizcinin sağ kalsa da yaşamını "yaşayan bir ölü" olarak sürdüreceği de doğa kanunlarının bir sonucudur.

Coleridge'in şiirinin sonuna doğru insanoglunun kurtuluşunu, bilgiğe kavuşmasını ve Tanrıyla bütünleşmesini ise doğaya başkaldırarak değil, doğayla uzlaşarak kazanacağını son dizelerde şöyle dile getirmiştir:

En iyi dua eder, en iyi seven
Büyük ve küçük tüm canları;
Bizi seven Tanrı çünkü
Yarattı ve sevdi onları.

(Osman Tuğlu)

Sonuç olarak yaşlı denizci, öyküsünü zorla düğüne giden genç misafire anlatarak hem içini gördüğü kâbuslardan boşaltmış, hem de genç delikanlıyı hüzne boğmakla birlikte onun yaşamın rastlantısallığı konusunda farkındalık kazanmasına yardımcı olmuştur. Aynı mekânda ve yaklaşık bir günde geçen bu baladda Coleridge, Aristoteles'in Poetika'da öngördüğü yer, zaman ve olay şeklinde Üç Birlik kuralının koşullarını yerine getirerek şiirinde bütünselliği akıcı bir şekilde sağlamıştır

Prof Dr Mine Yazıcı

KUBLA KHAN

KUBILAY HAN

In Xanadu did Kubla Khan
A stately pleasure-dome decree:
Where Alph, the sacred river, ran
Through caverns measureless to man
Down to a sunless sea.

So twice five miles of fertile ground
With walls and towers were girdled round;
And there were gardens bright with sinuous rills,
Where blossomed many an incense-bearing tree;
And here were forests ancient as the hills,
Enfolding sunny spots of greenery.

But oh! that deep romantic chasm which slanted
Down the green hill athwart a cedarn cover!
A savage place! as holy and enchanted
As e'er beneath a waning moon was haunted
By woman wailing for her demon-lover!
And from this chasm, with ceaseless turmoil seething,
As if this earth in fast thick pants were breathing,
A mighty fountain momently was forced:
Amid whose swift half-intermitted burst
Huge fragments vaulted like rebounding hail,
Or chaffy grain beneath the thresher's flail:

İstedi Xanadu'da Kubilay Han
 Muhteşem bir zevk köşkü;
 O yerde, kutsal Alph'in nice mağaradan
 Hızla geçip sonra oradan
 Güneş görmemiş bir denize döküldüğü.
 Böylece o verimli arazi ki beş millikti iki kere
 Duvarlar ve kulelerle sarıldı çepeçevre;
 Aydınlık bahçeler vardı orada dereleri kıvrım kıvrım,
 Çiçek açmış amber ağaçlarıyla bir sürü;
 Orada ormanlar vardı tepeler kadar kadim,
 Güneşli yeşillik bölümlerle örtülü.

Fakat ah! O derin ve düşsel yar ki
 Yeşil bir tepeden bir sedir ormanına iner!
 Küçülen bir ayın altında şeytanî aşığı
 İçin ağlayan bir kadının ziyaretgâhı
 Kadar ilahi ve afsunlu o vahşi yer!
 Ve bu yarıktan, biteviye bir hengâmeyle,
 Sanki sık ve derin soluk alıp vermeyle,
 Güçlü bir kaynak bir anda yaptı tazyik:
 Patlamalar arasında hızlı ve kesik kesik
 Sıçradı seken dolular gibi birçok kırılmış kaya,
 Taneler gibi harman dövecinin altındaki veya:

And mid these dancing rocks at once and ever
It flung up momentarily the sacred river.
Five miles meandering with a mazy motion
Through wood and dale the sacred river ran,
Then reached the caverns measureless to man,
And sank in tumult to a lifeless ocean;
And 'mid this tumult Kubla heard from far
Ancestral voices prophesying war!
The shadow of the dome of pleasure
Floated midway on the waves;
Where was heard the mingled measure
From the fountain and the caves.
It was a miracle of rare device,
A sunny pleasure-dome with caves of ice!

A damsel with a dulcimer
In a vision once I saw:
It was an Abyssinian maid
And on her dulcimer she played,
Singing of Mount Abora.
Could I revive within me
Her symphony and song,
To such a deep delight 'twould win me,
That with music loud and long,
I would build that dome in air,
That sunny dome! those caves of ice!
And all who heard should see them there,

Dans eden kayalar arasından bir ve sonsuz kere

Çıktı kutsal ırmak aniden yere.

Dolambaçlar yaparak kıvrıldı beş mil

Aktı orman ile vadi arasında kutsal ırmak,

Erişti mağaralara ki boyu ölçülmüş değil,

Cansız bir okyanusa döküldü gürültü yaparak:

Ve bu gürültü içinden duydu Kubilay Han

Savaş kehaneti seslerini ecdattan kalan!

Süzüldü dalgaların arasında

Gölgesi o zevk köşkünün;

Duyulduğu yerde memba

Ve mağaraların iç içe geçmiş ahenginin.

O bir mucizeydi ki benzeri yoktu

Buz mağaralı güneşli bir köşktü.

Bir genç kız elinde santur

Girmişti vaktiyle rüyama;

Habeşliydi o bir,

Ve vurdu santura

Şarkı okudu Abora Dağı'na dair.

Edebilseydim ruhumda ihya,

Senfonisini ve şarkısını o kızın

Verecekti yüksek sesli ve uzun

O müzikle çok derin bir hazzı bana,

İnşa edecektim o köşkü ben gökyüzünde,

O buzdan mağaraları! O güneşli köşkü!

Onları orada gelip görecekti duyan herkes,

And all should cry, Beware! Beware!
His flashing eryes, his floating hair!
Weave a circle round him thrice,
And close your eyes with holy dread
For he on honey-dew hath fed,
And drunk the milk of Paradise.

Herkes ılık atacaktı, Dikkat! Dikkat!
Bu adamı uçan saçı, yanıp sönen gözüyle,
Kuşat çepeçevre üç kez,
Ve kutsal korkuyla kendi gözlerini kapat
Beslendi bu adam iek özüyle,
Ve Cennet'in sütünden iti çünkü.

“Kubilay Han” Üzerine

Kubilay Han, 1797’de Coleridge’in hastalanıp Parlock ve Linton sınırında bulunan ıssız bir çiftlik evine çekildiği sırada yazılmıştır. Bu şiirin rahatsızlığı nedeniyle doktorların ağrı kesici olarak verdiği alyonun etkisiyle gördüğü düştən yola çıkılarak yazıldığı ileri sürülmüştür. Öte yandan, şiirin simgeselliği yanı sıra uyak ve ölçüsünün ahengi Coleridge’in gerçeküstü akımın öncülerinden biri olarak mimari bir ustalık ve şairane bir dehaya sahip olduğunu gösterir. Bu şiirin, Coleridge’in uyuyakalmadan önce okuduğu *Purchas his Pilgramage or Relations of the World and the Religions* (Purchas’ın Haccı ya da Dünya ve Dinler ilişkisi) adlı ya da *Purchas’s Pilgramage* (1625) diye de bilinen eserinden esinlenerek yazıldığı da öne sürülmektedir. Özellikle on üçüncü yüzyılda yaşamış Kubilay Han’dan söz edilen bölümdeki şu satırlar şiire esin kaynağı olmuştur:

“Kubilay Han, buraya bir saray ve görkemli bir bahçe yapılmasını emretti. Burası öyle bir saray olsun ki onlarca mil bereketli bir arazi üzerine etrafı duvarlarla çevrilsin.

Bu satırların Coleridge’in şiirinin girişinde “İstedi Xanadu’da Kubilay Han/ Muhteşem bir zevk köşkü. şekline dönüştüğü görülür. Xanadu, Kubilay Han’ın Moğolistan’daki yazlık sarayının bulunduğu yerin adıdır. Şairin üç saat kadar uyuyakaldığı ve bu sırada şiirin iki yüz ya da üç yüz dizesini yazdığı ve uyandığında da bu dizeleri aynen anımsadığı söylenmektedir (Keach (ed): 1997, 249). Ne var ki dizeleri tam kaleme alacağı sırada büyük bir olasılıkla alacaklısı olduğu söylenen Parlock’tan gelen bir kişi ya da iş adamının kapısına dayanarak dikkatinin dağıldığı ve şiirin aklında kalan sekiz on dizesinden yola çıkarak şiiri tekrar

yazdığı öne sürülmektedir İşte bu nedenle şiir elli dört dizeye inmiştir. Şiirin tamamlanamadığı ileri sürülse de, şiir rüyanın tam da kendisi gibi yazılmıştır. Bir başka deyişle, bu şiir, afyonun etkisinden çok, rüyanın ya da bilinçaltının tamamlanmamış, kopuk, hayal ürünü, izlenim ve çağrışımlara dayalı manzaralarının şairane bir dehayla dizelere dökülmüş halidir..

Mina Urgan, bu konuda Coleridge'in şiiri Lord Byron'un "psikolojik merak uyandıracak bir metin" yazması şeklindeki teklifi üzerine yazdığını, şiirin adeta hayal gücünü ve düş dünyasını anlamak ya da düş dünyasının akla üstünlüğünü kanıtlamak üzere yazılmış olduğu tartışmalarını gündeme getirir Mina Urgan'ın şiirde, Coleridge'e göre edebiyata can verenin hayal gücü olduğu şeklindeki görüşünün de bu şekilde kanıtlanmış olur Bu kayalara çarpan kaynağın nehre dönüşüp kıvrıla kıvrıla ve ağır ağır akarken bir anda boyu ölçülmemiş mağaralara, oradan da gümbürtüyle cansız okyanusa akması insan aklının değil; olsa olsa hayal gücünün ürünüdür. Akıl ancak gözlemlenebilir ve nicel olan olguları çözmekle sınırlıdır. "Cansız okyanuslar" "boyu ölçülemez mağaralar" aklın sınırlarını aşar Anladığını sandığı dünya kendisine yabancı gelir Öte yandan bu hayal dünyasının içinde bir anda Kubilay Han'ın uzaklardan savaş kehaneti seslerini duyması ise gerçek yaşamdaki olayların, çağrışımların rüyaya yansımaları şeklinde değerlendirilebilir Rüyasında santurasiyla Abora Dağı'na şarkı düzen Habeşli bir genç kızın bir anda ortaya çıkması ise, uzak diyarların büyüleyici gizemine duyulan özlemi anlatır Bu hayal ürünü egzotik ses, o kadar sesli ve uzundur ki adeta senfoniye dönüşerek sarı saçları saçılmış, gözleri ışıltılı ozana, üstü güneş altı buzdan köşk yaptıracak güce erişmiştir. Ne var ki şairin "O bir mucizeydi ki benzeri yoktu" şeklindeki dizesi okura bu ülküsel durumun gerçeküstü olduğunu ve böyle bir durumun sadece hayal dünyasında yaşanacağı ipucunu verir Örneğin, "güneş görmemiş deniz"

“ölçülmemiş mağara” “cansız okyanus” şeklindeki tamlamalar gerçeğe ve aklın işleyişine aykırı durumlardır

Değerli bilim insanı Rahmetli Prof. Dr. Mina Urgan'ın deyişle bu şiir “düşlere özgü manukla” yazılmıştır. Ona göre “başka bir dile çevrilmesinin hiç mi hiç yolu yoktur” Ancak bu sözünün ardından “Şiirden haz alanlar için dünyalar güzeli bir mucize, anlamayanlar içinse abuk sabuk bir metindir,” der (Urgan 1989, 275). Araştırmacı ve akli her şeyin önüne koyan kimliğiyle altı ciltten oluşan *İngiliz Edebiyat Tarihi* adlı yapıtıyla İngiliz edebiyatını Türk okura tanıtan Rahmetli Prof. Dr. Mina Urgan'ın bu yorumu şiirin “çevrilebilirliğinin” tartışılması konusunu yeniden gündeme getirir. Öte yandan bu şiirin çevirisinden de anlaşılacağı üzere şiir çevirisinin sadece içeriğin çevirisiyle sınırlı olmadığı, kimi zaman tıpkı notaların sese çevrilebilmesi gibi şiirin sesletiminden, bir başka deyişle uyak, ölçü ve dizelerin sıralanışından oluşan biçiminden de yola çıkarak şiir çevirisi yapılabileceğini kanıtlar. Ayrıca yukarıda da belirtildiği gibi bu şiire, düş dünyasının psikoanalitik bir analizi olarak yazıldığı gözüyle bakıldığında “abuk sabuk”luğun insana özgü ya da insanın doğasında saklı olduğu; Kubilay Han'daki “düş görme” gibi bir durumun şiirsel bir ahenk içerisinde bütün ayrıntılarıyla okuyucuya sunulduğu görülür.

Prof. Dr. Mine Yazıcı

CHRISTABEL

CHRISTABEL

PART I

'Tis the middle of night by the castle clock,
 And the owls have awakened the crowing cock;
 Tu—whit! Tu—whoo!
 And hark, again! the crowing cock,
 How drowsily it crew
 Sir Leoline, the Baron rich,
 Hath a toothless mastiff bitch;
 From her kennel beneath the rock
 She maketh answer to the clock,
 Four for the quarters, and twelve for the hour;
 Ever and aye, by shine and shower,
 Sixteen short howls, not over loud;
 Some say, she sees my lady's shroud.

 Is the night chilly and dark?
 The night is chilly, but not dark.
 The thin gray cloud is spread on high,
 It covers but not hides the sky.
 The moon is behind, and at the full;
 And yet she looks both small and dull.
 The night is chill, the cloud is gray:
 'Tis a month before the month of May,
 And the Spring comes slowly up this way.

I. BÖLÜM

Şatonun saati gece yarısını vurdu dan dan!
 Kaldırdı iki puhu övungen horozu uykudan;
 Tu—whit! Tu—who!
 Şu horozu bir daha dinle hele,
 Nasıl ötüyor bak uykulu sesiyle.
 Köpeği Sir Leoline'nin, o zengin Baron un
 —ki dişsiz dişi bir mastiff'i var onun—
 Çalan saate dan dan,
 Cevap veriyor kaya dibindeki yuvasından;
 Dört kez çeyrekler, on iki kere bu saat için;
 Her zaman ve daima, yazın ve kışın,
 On altı defa kısa uluyor, yüksek değil sesi;
 Leydinin hayaletini görüyor, der kimisi.

Gece soğuk ve karanlık mı çok?
 Gece soğuk ama karanlık yok.
 İnce kül rengi bulutla kaplı sema,
 Bulut örtüyor onu saklamıyor ama.
 Ay gerilerde kalmış ve on dördünde
 Ufak ve soluk bu yüzden de.
 Gece soğuk, kül renkli bulut;
 Mayıstan bir önceki ayda vakit,
 Ve yaklaşıyor bahar ılgıt ılgıt.

The lovely lady, Christabel,
 Whom her father loves so well,
 What makes her in the wood so late,
 A furlong from the castle gate?
 She had dreams all yesternight
 Of her own betrothed knight;
 And she in the midnight wood will pray
 For the weal of her lover that's far away

She stole along, she nothing spoke,
 The sighs she heaved were soft and low,
 And naught was green upon the oak
 But moss and rarest misletoe:
 She kneels beneath the huge oak tree,
 And in silence prayeth she.

The lady sprang up suddenly,
 The lovely lady Christabel!
 It moaned as near, as near can be,
 But what it is she cannot tell.—
 On the other side it seems to be,
 Of the huge, broad-breasted, old oak tree.

The night is chill; the forest bare;
 Is it the wind that moaneth bleak?
 There is not wind enough in the air
 To move away the ringlet curl

Christabel, o güzel leydi,
 Ki babası onu pek çok severdi,
 Ne yapıyor geç vakit ormanda,
 Uzakta kale kapısından kaç yarda?
 Nişanlısı şövalye
 Rüyasına girmişti dün gece;
 Ve ormanda bu gece yarısı esenliği için
 Dua edecek uzaktaki sevgilisinin.

Gizlice buraya geldi, konuşmadı hiç
 Hafif ve yavaşça çekti içini bile
 Yosun ve nadir ökse otu hariç
 Tek yeşillik yoktu meşelikte:
 Ulu meşe ağacının altında çöküp diz
 Dua etti sessiz sessiz.

Sıçradı yerinden birdenbire,
 Christabel, o güzel leydi!
 Bir inilti yaklaştı, yaklaştı olabildiğince,
 Bilemedi ama o şey neydi.—
 Duruyordu ulu, geniş, yaşlı meşe
 Ağacının sanki öte yüzünde.

Gece soğuk; orman çıplak;
 Rüzgâr mı bu inleyen inim inim?
 Rüzgâr dahi yok uçuracak
 Kıvrımlı kâküllerini saçının

From the lovely lady's cheek—
 There is not wind enough to twirl
 The one red leaf, the last of its clan,
 That dances as often as dance it can,
 Hanging so light, and hanging so high,
 On the topmost twig that looks up at the sky.

Hush, beating heart of Christabel!
 Jesu, Maria, shield her well!
 She folded her arms beneath her cloak,
 And stole to the other side of the oak.
 What sees she there?

There she sees a damsel bright,
 Drest in a silken robe of white,
 That shadowy in the moonlight shone:
 The neck that made that white robe wan,
 Her stately neck, and arms were bare;
 Her blue-veined feet unsandl'd were,
 And wildly glittered here and there
 The gems entangled in her hair
 I guess, 'twas frightful there to see
 A lady so richly clad as she—
 Beautiful exceedingly!

Mary mother, save me now!
 (Said Christabel) And who art thou?

Yanağından güzel leydimin benim—
 Sonuncu yaprağını ağacının,
 Asılarak öyle hafif, öyle yükseğe,
 Asılarak en uç dala bakan göğe,
 Sık sık dans eden o kırmızı yaprağı,
 Indirecek rüzgâr dahi yok aşağı.

Christabel'in çarpan kalbi, sakın dur
 Isa ve Meryem onu korur!
 Kollarının üstüne pelerinini burüdü,
 Meşe ağacının arkasına yürüdü.
 Orada karşısına ne çıktı?

Bir genç kız gördü orada debdebeli,
 Beyaz ipek elbisele,
 Kı ayışığında parlıyordu sureti onun;
 Beyaz elbiseyi solgun gösteriyordu o boyun,
 O muhteşem boynu ve kolları açtı;
 Mavi damarlı ayakları alışılmadıktı,
 Mücevherleri saçlarında karmakarıştı.
 Sanırım, görmek orada müthişti
 Bir leydiyi ki böyle zengin giyinmişti—
 Fazlasıyla hoştu.

Meryem Ana, yetiş hemen!
 (Dedi Christabel) —Ve kimsin sen?

The lady strange made answer meet,
 And her voice was faint and sweet:—
 Have pity on my sore distress,
 I scarce can speak for weariness:
 Stretch forth thy hand, and have no fear!
 Said Christabel, How camest thou here?
 And the lady, whose voice was faint and sweet,
 Did thus pursue her answer meet:—

 My sire is of a noble line,
 And my name is Geraldine:
 Five warriors seized me yesternorn,
 Me, even me, a maid forlorn:
 They choked my cries with force and fright,
 And tied me on a palfrey white.
 The palfrey was as fleet as wind,
 And they rode furiously behind.
 They spurred amain, their steeds were white:
 And once we crossed the shade of night.
 As sure as Heaven shall rescue me,
 I have no thought what men they be;
 Nor do I know how long it is
 (For I have lain entranced I wis)
 Since one, the tallest of the five,
 Took me from the palfrey's back,
 A weary woman, scarce alive.
 Some muttered words his comrades spoke:
 He placed me underneath this oak;

Cevap verdi o tuhaf hanımefendi,
 Sesi bitkin ve narindi:—
 Acı şu berbat halime,
 Yorgunum zor çıkıyor ağzımdan kelime:
 Korkma, elini uzat!
 Dedi Christabel, buraya nasıl geldin anlat?
 Ve devam etti o hanımefendi,
 Sesi bitkin ve narindi:—

Geliyorum asil bir aileden,
 Adım Geraldine:
 Dün sabah beş silahşor kaçırıldı beni,
 Beni, böyle kımsesiz bir genç kızı dahi
 Şiddetle ve korkutarak ağzımı kapattılar,
 Bağlayıp beyaz bir ata attılar
 Atım uçtu rüzgâr gibi,
 Arkadan at koşturdular çılgınlar gibi.
 Beyazdı atları, dürttüler atları mahmuzla;
 Ve geçtik gecenin gölgesini o hızla.

Tanrı'nın kurtaracağından emin,
 Düşünmedim kim olduğunu beş adamın;
 Geçmişti bilmiyorum ne kadar süre
 (Kendimde değildim çünkü bana göre)
 Canım çekilmiş, yol yorgunu,
 Aldı beni attan, şükür bin kere
 Beş adamdan en uzununu.
 Bir şeyler fısıldadı yanındakilere:

He swore they would return with haste;
 Whither they went I cannot tell—
 I thought I heard, some minutes past,
 Sounds as of a castle bell.
 Stretch forth thy hand (thus ended she).
 And help a wretched maid to flee.

Then Christabel stretched forth her hand,
 And comforted fair Geraldine:
 well, bright dame! may you command
 The service of Sir Leoline;
 And gladly our stout chivalry
 Will he send forth and friends withal
 To guide and guard you safe and free
 Home to your noble father's hall.

She rose: and forth with steps they passed
 That strove to be, and were not, fast.
 Her gracious stars the lady blest,
 And thus spake on sweet Christabel:
 All our household are at rest,
 The hall as silent as the cell;
 Sir Leoline is weak in health,
 And may not well awakened be,
 But we will move as if in stealth,
 And I beseech your courtesy,
 This night, to share your couch with me.

Bıraktı beni meşenin arkasında yere,
 Çabuk döneceklerine söz verdi;
 Söyleyemem gittiklerini ne tarafa—
 Duydum, vurdu bir şatonun saati,
 Sanırım birkaç dakika sonra.
 Uzat bana elini (söze verdi nihayet)
 Zavallı bir kızın kaçmasına yardım et.
 Ve Christabel elini uzattı ona,
 Aldı sıkıntısını narin Geraldine'in:
 Ah güzel bayan! Eşlik eder misin acaba
 Yardımcılarına Sir Leoline'nin?
 Dilersen eğer
 Babamın şövalyeleriyle beraber,
 Gideceksin güvenli ve esen
 Asil babanın malikânesine sen.

·Leydi yürüdü ayağa kalkan kızla,
 Aceleyle ama değil hızla.
 Kendi talih yıldızını kutsadı kız,
 Dedi ki Christabel tatlı tatlı:
 Malikâne zindan gibi ıssız,
 Dinleniyor ev halkı;
 Sir Leoline'in sağlığı zayıf,
 İyi olmaz uyanırsa, süzülelim odama sessizce
 Yürüyelim gayet hafif.
 Ve benim yatağımı bu gece
 Paylaşmanı ediyorum rica.

They crossed the moat, and Christabel
 Took the key that fitted well;
 A little door she opened straight,
 All in the middle of the gate;
 The gate that was ironed within and without,
 Where an army in battle array had marched out.
 The lady sank, belike through pain,
 And Christabel with might and main
 Lifted her up, a weary weight,
 Over the threshold of the gate:
 Then the lady rose again,
 And moved, as she were not in pain.

So free from danger, free from fear,
 They crossed the court: right glad they were.
 And Christabel devoutly cried
 To the lady by her side,
 Praise we the Virgin all divine
 Who hath rescued thee from thy distress!
 Alas, alas! said Geraldine,
 I cannot speak for weariness.
 So free from danger, free from fear,
 They crossed the court: right glad they were.

Outside her kennel, the mastiff old
 Lay fast asleep, in moonshine cold.
 The mastiff old did not awake,
 Yet she an angry moan did make!

Christabel, geçtiklerinde hendeği
 Bir anahtar çıkardı bir güzel gizlediği;
 Geçidin tam ortasında görülen
 Küçük bir kapıyı açtı hemen;
 Demirdi bir ordunun savaş marşı
 Söylediği yerdeki geçidin içi, dışı.
 Kız çöktü yere, çöker gibi sancıyla,
 Kaldırdı Christabel onu güç bela,
 Kaldırdı kapının eşiği
 Üzerindeki o yorucu ağırlığı:
 Sonra kız kalktı ayağa yeniden,
 Yürüdü, sancısı geçmiş gibi aniden.

Tehlikeden, endişeden azade,
 Geçtiler iç bahçeyi: çok mutluydu ikisi de.
 Christabel yanındaki
 Kıza içtenlikle dedi ki,
 Dua edelim kurtardığı için
 Meryem Ana'ya seni rehinelikten!
 Maalesef! dedi Geraldine,
 Dilim dönmüyor bitkinlikten.
 Tehlikeden, endişeden azade,
 Geçtiler iç bahçeyi: çok mutluydu ikisi de

Yaşlı Mastiff kulübesinin dışında
 Yatmış uyuyordu, serin ayışığında.
 Uyanmadı yaşlı Mastiff
 Sinirli sinirli hırladı sırı!

And what can ail the mastiff bitch?
 Never till now she uttered yell
 Beneath the eye of Christabel.
 Perhaps it is the owl's scritch:
 For what can ail the mastiff bitch?

They passed the hall, that echoes still,
 Pass as lightly as you will!
 The brands were flat, the brands were dying,
 Amid their own white ashes lying;
 But when the lady passed, there came
 A tongue of light, a fit of flame;
 And Christabel saw the lady's eye,
 And nothing else saw she thereby,
 Save the boss of the shield of Sir Leoline tall,
 Which hung in a murky old niche in the wall.
 softly tread, said Christabel,
 My father seldom sleepeth well.

Sweet Christabel her feet doth bare,
 And jealous of the listening air
 They steal their way from stair to stair,
 Now in glimmer, and now in gloom,
 And now they pass the Baron's room,
 As still as death, with stifled breath!
 And now have reached her chamber door;
 And now doth Geraldine press down
 The rushes of the chamber floor.

Ne rahatsız etmiş olabilirdi köpeği?
 Bağırması tı o hiç şimdiye değin
 Gözünün önünde Christabel'in.
 Bu, puhuların çığlığıydı belki:
 Başka ne rahatsız edebilirdi köpeği?

Uyandırmamak için onu
 Parmak uçlarında geçtiler salonu
 Kütükler azalmıştı, kütükler ölüyordu,
 Kendi beyaz küllerine gömölüyordu.
 Fakat o kız geçerken belirdi bir an
 Işıktaki bir dil, alevde bir galeyan;
 Ve hiçbir şey Christabel orada,
 Görmedi o kızın gözlerinden başka,
 Sir Leoline'e ait, karanlık eski bir nişte asılı
 Bir kalkanın ortasındaki sivriligi tuttu eli.
 Usulca yürüdü, dedi ki Christabel,
 Babam nadiren uyur böyle güzel.

Çıplaktı ikisinin de ayakları,
 Sessizce çıktılar basamakları;
 Bazı yeri aydınlık, bazı yeri loştu salonun,
 Kapısının önünden geçtiler Baron'un,
 Sessizdi ölü gibi nefessizdi adeta!
 Vardılar leydinin özel dairesine;
 Ve şimdi basıyorlardı arzulu ayakla
 Hoş kokulu ot serpili zemine.

The moon shines dim in the open air,
 And not a moonbeam enters here.
 But they without its light can see
 The chamber carved so curiously,
 Carved with figures strange and sweet,
 All made out of the carver's brain,
 For a lady's chamber meet:
 The lamp with twofold silver chain
 Is fastened to an angel's feet.

The silver lamp burns dead and dim;
 But Christabel the lamp will trim.
 She trimmed the lamp, and made it bright,
 And left it swinging to and fro,
 While Geraldine, in wretched plight,
 Sank down upon the floor below

O weary lady, Geraldine,
 I pray you, drink this cordial wine!
 It is a wine of virtuous powers;
 My mother made it of wild flowers.

And will your mother pity me,
 Who am a maiden most forlorn?
 Christabel answered—Woe is me!
 She died the hour that I was born.

Ay dışarıda aydınlatıyor karanlığı,
Vurmuyor içeriye tek ay ışığı.
Işıksız da görülebiliyor ama
Odayı süsleyen birçok ilginç oyma.
Figürler var bir leydi odasının
Havasına uyan, ilginç ve hoş,
Eseri bir oyma ustasının.
Lamba bir meleğin ayaklarına gümüş
Ve iki kat zincirle tutturulmuş.

Gümüş lamba yanıyor ölgün ve kısık;
Ama Christabel kesti fitilini azıcık.
Canlandı, ışıldadı lamba,
Sallayınca onu ileri geri,
Geraldine, perişan bir durumda
Yığılıp boylarken yeri.

Rica ederim, Leydi Geraldine,
İç bu şıfali şaraptan, çok tükendin!
İlahi güçleri olan bir şarap bu!
Annem yabani çiçeklerden yaptı.

Annen edecek mi bana yardım,
Ki yapayalnız bir genç kızım?
Vah halime benim! dedi Christabel,
Doğduğum saatte almış annemi ecel.

I have heard the grey-haired friar tell
 How on her death-bed she did say,
 That she should hear the castle-bell
 Strike twelve upon my wedding-day
 O mother dear! that thou wert here!
 I would, said Geraldine, she were!

But soon with altered voice, said she—
 'Off, wandering mother! Peak and pine!
 I have power to bid thee flee.'
 Alas! what ails poor Geraldine?
 Why stares she with unsettled eye?
 Can she the bodiless dead espy?

And why with hollow voice cries she,
 'Off, woman, off! this hour is mine—
 Though thou her guardian spirit be,
 Off, woman, off! 'tis given to me.'

Then Christabel knelt by the lady's side,
 And raised to heaven her eyes so blue—
 Alas! said she, this ghastly ride—
 Dear lady! it hath wildered you!
 The lady wiped her moist cold brow,
 And faintly said, 'tis over now!

Ölmeden önce söylediklerini onun
 Anlattı bana kır sakallı keşiş,
 Ki o düğün günümde şatonun
 Saat on ikiyi vuruşunu işitecekmiş.
 Buradasın sen, ah canım annem!
 Geraldine dedi: Burada, budur temennim!

Dedi ki o, değişmiş bir sesle hemen—:
 "Git uzaklara, avare anne!
 Seni kovacak güçteyim ben."
 Yazık! Geraldine'i böyle eden ne?
 Niçin fırıl fırıl bakıyor gözleri?
 Görebiliyor mu o bedensizleri?

Ve niçin yankı katıyor sesine,
 "Git, kadın, git! Bu benim saatim—:
 Onu koruyan ruh olsan da yine,
 Git, kadın, git! Geldi vaktim."

Christabel diz çöktü yanına hemen,
 Ve göge kaldırdı gözlerini masmavi—:
 Maalesef! dedi, o korkunç at binmen—:
 Sevgili Bayan! O sersemletti seni!
 Kız ıslak üşümüş başını kuruladı,
 "Bitti o artık!" diye fısıldadı.

Again the wild-flower wine she drank:
 Her fair large eyes 'gan glitter bright,
 And from the floor whereon she sank,
 The lofty lady stood upright:
 She was most beautiful to see,
 Like a lady of a far countree.

And thus the lofty lady spake—
 'All they who live in the upper sky,
 Do love you, holy Christabel!
 And you love them, and for their sake
 And for the good which me befel,
 Even I in my degree will try,
 Fair maiden, to requite you well.
 But now unrobe yourself; for I
 Must pray, ere yet in bed I lie.'

Quoth Christabel, So let it be!
 And as the lady bade, did she.
 Her gentle limbs did she undress,
 And lay down in her loveliness.

But through her brain of weal and woe
 So many thoughts moved to and fro,
 That vain it were her lids to close;
 So half-way from the bed she rose,
 And on her elbow did recline
 To look at the lady Geraldine.

İçti yabani çiçek şarabından bir daha:
 Parladı güzel iri gözlerinin ışığı,
 Haşmetli bayan kalktı ayağa
 O zeminden yıkılıp yığıldığı:
 Adeta uzak bir ülkenin leydisiydi,
 Dünya güzelinin ta kendisiydi.

Ve haşmetli bayan dedi ki sonra
 Aziz Christabel, seni çok seviyorlar
 Üst göklerde yaşayanların her biri,
 Sen de onları, ant olsun ki onlara
 Yaptığın tüm iyilikleri
 Çalışacağım elimden geldiği kadar
 Güzel kız, sana ödemeye geri.
 Sen yat, üzerindikileri çıkar,
 Benim önce yapmam gereken duam var

Christabel dedi ki, öyle olsun peki.
 Ve yaptı onun dediği gibi.
 Soyundu baştan ayağa,
 Tüm güzelliğiyle yattı yatağa.

Beyninde ileri geri bin türlü
 Düşünce gezindi iyi ve kötü,
 Çekti örtüsünü koluna bacağına;
 Ve sonra yarım oturdu yatağına,
 Ve yaslandı dirseğinin üzerine
 Bakmak için leydi Geraldine'e.

Beneath the lamp the lady bowed,
 And slowly rolled her eyes around;
 Then drawing in her breath aloud,
 Like one that shuddered, she unbound
 The cincture from beneath her breast:
 Her silken robe, and inner vest,
 Dropt to her feet, and full in view,
 Behold! her bosom and half her side—
 A sight to dream of, not to tell!
 shield her! shield sweet Christabel!

Yet Geraldine nor speaks nor stirs;
 Ah! what a stricken look was hers!
 Deep from within she seems half-way
 To lift some weight with sick assay,
 And eyes the maid and seeks delay;
 Then suddenly, as one defied,
 Collects herself in scorn and pride,
 And lay down by the Maiden's side!—
 And in her arms the maid she took,
 Ah wel-a-day!
 And with low voice and doleful look
 These words did say:
 'In the touch of this bosom there worketh a spell,
 Which is lord of thy utterance, Christabel!
 Thou knowest to-night, and wilt know to-morrow,
 This mark of my shame, this seal of my sorrow;

Durdu lambanın altında kavisle,
 Gözleriyle ağır ağır etrafı süzdü;
 Sonra nefes çekti derin bir sesle
 Ürperen biri gibi ve sonra çözdü
 Göğüslerinin altından bağlı kemeri:
 İpek geceliği, iç giysileri
 Düştü ayaklarına, apaçık göründü—
 Ortadaydı! Göğüsleri ve önden vücudu!
 Bir düştü görülen, gelmez dile!
 Ah, insaf edin güzel Christabel'e.

İki kısa adım attı, bir de yukarı uzun,
 Uzandı yatağa yanına genç kızın:
 Ve onu kollarıyla sardı,
 Vay benim halime!
 Sesi kısık ve gözlerinde kaygı vardı
 Şunları söyledi kelime kelime:
 Bir büyü gerçekleşti temasıyla göğüslerin,
 Ki hâkimi o artık söyleyeceğin sözlerin!
 Bu gece anlıyorsun ve anlayacaksın yarın
 Bu damgasını utancımın, bu mührünü kahrımın;
 Savaşırsın beyhude,
 Çünkü yeter senin kudretin
 Şunu açıklamaya yalnız,
 Ki loş ormanın içinde
 Zayıf bir inleme işittin,
 Ve güzel bir kız buldun, çok hoş bir kız;

But vainly thou warrest,
For this is alone in
Thy power to declare,
That in the dim forest
Thou heard'st a low moaning,
And found'st a bright lady, surpassingly fair;
And didst bring her home with thee in love and in charity,
To shield her and shelter her from the damp air.'

Kollamak ve korumak için kötü havadan,
Evine getirdin onu alıp oradan,
Sevgiyle ve çıkarsız.

THE CONCLUSION TO PART I

It was a lovely sight to see
 The lady Christabel, when she
 Was praying at the old oak tree.
 Amid the jagged shadows
 Of mossy leafless boughs,
 Kneeling in the moonlight,
 To make her gentle vows;
 Her slender palms together prest,
 Heaving sometimes on her breast;
 Her face resigned to bliss or bale—
 Her face, oh call it fair not pale,
 And both blue eyes more bright than clear,
 Each about to have a tear.

With open eyes (ah woe is me!)
 Asleep, and dreaming fearfully,
 Fearfully dreaming, yet, I wis,
 Dreaming that alone, which is—
 sorrow and shame! Can this be she,
 The lady, who knelt at the old oak tree?
 And lo! the worker of these harms,
 That holds the maiden in her arms,

I. BÖLÜMÜN DEĞERLENDİRMESİ

Meşe ağacının altında açıp el
 Dua ederken Leydi Christabel
 Görünüyordu ne kadar güzel.
 Yosun kaplı, yaprak dökmüş
 Dalların sivri gölgeleri arasında,
 Ayışığı içinde diz çökmüş,
 Adak adıyordu duasında.
 Göğsüne basıyordu ikisini beraber,
 Narin ellerini kaldırıp arada bir;
 Teslim olmuştu yüzü kutluluk veya hüzne—
 Solgun değil sarı dense uygundu yüzüne,
 Ve mavi gözleri açık gökten parlaktı,
 Yaşları aktı akacaktı.

Gözleri açık (vay işe bak!)
 Uyuyordu ürkütücü düşler kurarak,
 Biliyorum artık, o ürkütücü düşünü,
 Düşünüyordu o yalnızca, şunu...
 Ey utanç, ey acı! Bu kız mı idi,
 Yaşlı meşenin önünde diz çöken leydi?
 (Hale bak!) kıza veren bunca ziyan,
 Onu sarıp kucaklayan,

Seems to slumber still and mild,
As a mother with her child.

A star hath set, a star hath risen,
Geraldine! since arms of thine
Have been the lovely lady's prison.
Geraldine! one hour was thine—
Thou'st had thy will! By tairn and rill,
The night-birds all that hour were still.
But now they are jubilant anew,
From cliff and tower, tu—whoo! tu—whoo!
Tu—whoo! tu—whoo! from wood and fell!

And see! the lady Christabel
Gathers herself from out her trance;
Her limbs relax, her countenance
Grows sad and soft; the smooth thin lids
Close o'er her eyes; and tears she sheds—
Large tears that leave the lashes bright!
And oft the while she seems to smile
As infants at a sudden light!

Yea, she doth smile, and she doth weep,
Like a youthful hermitess,
Beauteous in a wilderness,
Who, praying always, prays in sleep.
And, if she move unquietly,
Perchance, 'tis but the blood so free

Görünüşte uyukluyor sakın ve masumane,
Sanırsın ki çocuğuyla bir anne.

Bir yıldız battı, bir yıldız yükseldi
Ah Geraldine! İki kolların senin
Leydiye zindan olalı beri.

Ah Geraldine! O saatindi senin.
İsteğin olmuştu! Göl ve dere kenarından,
O saatte ses gelmedi hiç gece kuşlarından.
Ama şimdi yenilendi coşku,
Uçurum ve kuleden, tu—whoo! tu—whoo!
Tu—whoo! tu—whoo! Orman ve kır civarından.

İşte görün, Leydi Christabel'i
Kurtuluyor tesirinden büyüünün belli;
Gevşiyor kolları, bacakları,
Yüzü gamlı ve uysal; düz, ince kapakları
Örtüyor gözlerini; gözyaşları düşüyor—
Düşen iri damlalar kirpiklerinde ışıyor!
Ve benziyor gülümserken sıklıkla
Gülen bebeklere ani bir ışıkla!

Evet, bir gülüyor o, bir yaş döküyor,
İssızlığın güzeli,
Hep dua eden genç bir keşiş misali,
Uykusunda dua okuyor
Ve eğer kıpırdanıyorsa rahatsızca
Belki de ayaklarına dönen kandandır yalnızca,

Comes back and tingles in her feet.
No doubt, she hath a vision sweet.
What if her guardian spirit 'twere,
What if she knew her mother near?
But this she knows, in joys and woes,
That saints will aid if men will call:
For the blue sky bends over all!

Veriyordur kan karıncalanma gibi duygu.

O bir hayal gördü, yok bir kuşku.

Peki ya koruyucu ruhu yakındaysa,

Ya o annesinin geldiğinin farkındaysa?

Ama biliyor ki, neşede ve kederde,

Kurtarıcılar çağrıldığı an yardıma gelir:

Çünkü gök her şeyin üzerine eğilir!

PART II

Each matin bell, the Baron saith,
 Knells us back to a world of death
 These words Sir Leoline first said,
 When he rose and found his lady dead:
 These words Sir Leoline will say
 Many a morn to his dying day!

And hence the custom and law began
 That still at dawn the sacristan,
 Who duly pulls the heavy bell,
 Five and forty beads must tell
 Between each stroke—a warning knell,
 Which not a soul can choose but hear
 From Bratha Head to Wyndermere

Saith Bracy the bard, So let it knell!
 And let the drowsy sacristan
 Still count as slowly as he can!
 There is no lack of such, I ween,
 As well fill up the space between.
 In Langdale Pike and Witch's Lair,
 And Dungeon-ghyll so foully rent,

II. BÖLÜM

Geri çağırır bizi her sabah çan,
Bir ölüm dünyasına, demişti Baron.
Sör Leoline bu sözleri söylemişti ilk defa,
Kalkıp da eşini ölmüş bulduğunda;
Sör Leoline söyleyecek daha çok sabahlar
Bu sözleri öleceği güne kadar!

Bu gelenek ve yasa başlayalı beri
Zangoç usulüyle o ağır çanı ileri geri
Sallarken halen her şafakta
Her vuruş sonrası aralıkta,
Kırk beş tespih tanesi okumakta.
Kimsenin tercihi olmasa da bu ses
Dinler Head'ten Wyndermer'e herkes.

Çalsın bırakın dedi Bracy, o bilici ozan!
Değmeyin o uykulu zangoca
Devam etsin istediği kadar yavaşça!
Çoğa gerek yok, biliyorum ki ben,
Aralardaki boşluklar dolu zaten.
Langdale Pike, Witch's Lair
Ve Dungeon arasındaki yarık delikte,

With ropes of rock and bells of air
 Three sinful sextons' ghosts are pent,
 Who all give back, one after t'other,
 The death-note to their living brother;
 And oft too, by the knell offended,
 Just as their one! two! three! is ended,
 The devil mocks the doleful tale
 With a merry peal from Borodale

The air is still! through mist and cloud
 That merry peal comes ringing loud;
 And Geraldine shakes off her dread,
 And rises lightly from the bed;
 Puts on her silken vestments white,
 And tricks her hair in lovely plight,
 And nothing doubting of her spell
 Awakens the lady Christabel.
 'Sleep you, sweet lady Christabel?
 I trust that you have rested well.'

And Christabel awoke and spied
 The same who lay down by her side—
 rather say, the same whom she
 Raised up beneath the old oak tree!
 Nay, fairer yet! and yet more fair!
 For she belike hath drunken deep
 Of all the blessedness of sleep!
 And while she spake, her looks, her air

Üç günahkâr zangoç hapsedildiler
 Dağ ipleri ve gök çanlarıyla birlikte,
 Ki ölüm müziklerini oradan peş peşe
 Geri gönderirler hayattaki bu kardeşe

Ve sıkça, tam o can sıkıcı çan
 Onların bir, iki ve üçünü bitirdiği an,
 Sevinçli çan sesleriyle Borodale'dan,
 Bu gamlı hikâyeyi alaya alır Şeytan.

Hava sakın! İçinde pusun sisin
 Neşeli çan sesleri çınlıyor iblisin;
 Ve Geraldine duymadan bir endişe
 Doğruluyor yataktan hafifçe;
 Şirin örgüler örüyor zülûflerine,
 İpek beyaz giysilerini giyiyor üzerine,
 Büyüsünden şüphe etmeksizin
 Bölüyor uykusunu leydimizin.
 "Uyuyor musun, Leydi Christabel?
 Eminim dinlendin bir güzel."

Ve Christabel gördü uyanınca
 Yatan aynı kişiyi yanında—
 Gördü dense kendini kaldıran kişiyi
 Ulu meşe ağacının altından, ah daha iyi!
 Hayır, böyle daha güzeldi olduğundan!
 İhtimal o ki tüm kutsiyetiyle uyku
 Onu derinden mest etmişti çünkü!
 Bakışları ve edası nazikçe şükran

Such gentle thankfulness declare,
 That (so it seemed) her girded vests
 Grew tight beneath her heaving breasts.
 'Sure I have sinn'd!' said Christabel,
 'Now heaven be praised if all be well!'

And in low faltering tones, yet sweet,
 Did she the lofty lady greet
 With such perplexity of mind
 As dreams too lively leave behind.

So quickly she rose, and quickly arrayed
 Her maiden limbs, and having prayed
 That He, who on the cross did groan,
 Might wash away her sins unknown,
 She forthwith led fair Geraldine
 To meet her sire, Sir Leoline.

The lovely maid and the lady tall
 Are pacing both into the hall,
 And pacing on through page and groom,
 Enter the Baron's presence-room.

The Baron rose, and while he prest
 His gentle daughter to his breast,
 With cheerful wonder in his eyes
 The lady Geraldine espies,
 And gave such welcome to the same,
 As might beseem so bright a dame!

İfade ediyordu konuştuğu zaman,
 Ki (o an sanki) sıkı yelek korsesi
 Göğsüne zor girip çıktı nefesi.
 "Günah işledim!" dedi Christabel, "bu kesin."
 "Yalvarırım, başıma bir iş gelmesin."

Tatlıydı halen, hafif tutuksa da sesinin tonu
 Selamladı nezaketle onu
 Karışıklıklarla kafasında bu denli
 Bırakırken geride hayalleri capcanlı.

Kalktı ve giyindi hızla pek
 Üstünü başını ve dualar ederek
 Günahını o üstünde Haç'ın
 İnleyen İsa'nın silmesi için,
 Götürdü Geraldine'i alelacele
 Tanıştırmaya Sör babası ile.

Güzel genç kız, uzun boylu leydi, ikisi
 Adımlıyorlar zeminini salonun,
 Ve geride bırakıp uşağı ve seyisi
 Giriyorlar kabul odasına Baron un.

Kalkıp da nazik kızını Baron
 Basarken göğsüne,
 Sevinçli bir şaşkınlıkla bir an
 Leydi Geraldine ilişti gözüne,
 Ve nezaketle karşıladı güzel kadını
 Ona yakışır şekilde aynı.

But when he heard the lady's tale,
 And when she told her father's name,
 Why waxed Sir Leoline so pale,
 Murmuring o'er the name again,
 Lord Roland de Vaux of Tryermaine?
 Alas! they had been friends in youth;
 But whispering tongues can poison truth;
 And constancy lives in realms above;
 And life is thorny; and youth is vain;
 And to be wroth with one we love
 Doth work like madness in the brain.
 And thus it chanced, as I divine,
 With Roland and Sir Leoline.
 Each spake words of high disdain
 And insult to his heart's best brother:
 They parted—ne'er to meet again!
 But never either found another
 To free the hollow heart from paining—
 They stood aloof, the scars remaining,
 Like cliffs which had been rent asunder;
 A dreary sea now flows between;—
 But neither heat, nor frost, nor thunder,
 Shall wholly do away, I ween,
 The marks of that which once hath been.

 Sir Leoline, a moment's space,
 Stood gazing on the damsel's face:
 And the youthful Lord of Tryermaine
 Came back upon his heart again.

Bitince fakat leydinin öyküsü
 Ve söyleyince babasının adını,
 Neden böyle soldu birden Sör'ün yüzü,
 Ve o adı, Tryermaine Lordu Roland'ı
 Tekrar tekrar mırıldandı?
 Yazık! Onlar gençliklerinde arkadaş idiler;
 Fakat vefayı zehirleyebilir iftiracı diller;
 Ve gökteki krallıkta yaşar bağlılık;
 Hayat yolu dikenli, gençlik beyhude;
 Sevdığımız bir kişiye dargınlık
 Çılgınlık gibi çalışır beyinde.
 Roland ile Sör Leoline'nin nitekim
 Bozuldu arası, böyle tahminim.
 Her ikisi de etti aşağılayıcı laflar
 Kırdı en candan arkadaşını:
 Koptular—asla görüşmediler tekrar!
 Bulmadılar ama bir başkasını
 Oyulmuş kalbi acılarından kurtaracak—
 Yara izleri kaldı, kaldı onlar uzak;
 Ortasından yarılmış kayalıklar gibi;
 Aralarında kasvetli bir deniz çalkanır şimdi;
 Fakat ne sıcak, ne don, ne gök gürlemesi,
 Tamamen yok edebilecek, fikrimce,
 Oluşmuş izleri çok zaman önce.

Sir Leoline, bir lahza,
 Bakakaldı genç kıza:
 Ve genç Tryermaine Lordu
 Yüreğine geri döndü

O then the Baron forgot his age,
 His noble heart swelled high with rage;
 He swore by the wounds in Jesu's side
 He would proclaim it far and wide,
 With trump and solemn heraldry,
 That they, who thus had wronged the dame,
 Were base as spotted infamy!
 'And if they dare deny the same,
 My herald shall appoint a week,
 And let the recreant traitors seek
 My tourney court—that there and then
 I may dislodge their reptile souls
 From the bodies and forms of men!'

He spake: his eye in lightning rolls!
 For the lady was ruthlessly seized; and he kenned
 In the beautiful lady the child of his friend!

And now the tears were on his face,
 And fondly in his arms he took
 Fair Geraldine, who met the embrace,
 Prolonging it with joyous look.
 Which when she viewed, a vision fell
 Upon the soul of Christabel,
 The vision of fear, the touch and pain!
 She shrunk and shuddered, and saw again—
 (Ah, woe is me! Was it for thee,
 Thou gentle maid! such sights to see?)

Ah, yaşını unuttu baron,
 Öfkeyle kabardı asil kalbi bir an;
 İsa'nın yarası üzerine etti yemin
 Dört bir yanında memleketin
 Boru ve hanedan armasıyla duyuracaktı
 Zulmedenler bu kadına!
 Şerefsizlikle meşhur alçaktı!
 "Suçlamaları reddederlerse yine,
 Naibim bir hafta tayin edecek,
 "Ve katılımını temin edecek
 Hainlerin mahkememe—Oracıkta hemen
 Sefil ruhlarını" dedi sür,
 Çıkarabilmem için bedenlerinden!
 Gözleri öfkeden fıldır fıldır!
 Çünkü kaçırılmıştı acımasızca bu kadın;
 Ve biliyordu ki o çocuğuydu arkadaşının!

Ve şimdi yüzünde gözyaşları vardı,
 Ve Geraldin'i sardı şefkatle
 O da kucaklamaya karşılık verdi,
 Uzattı bakışlarında memnuniyetle.
 Seyrederken onları düştü
 Kalbine Christabel'in bir görüntü,
 O korkunç görüntü, o temas ve ağrılar!
 Büzüştü ve titredi ve gördü tekrar
 (Ah, başıma gelenler! Ah güzel leydi
 O haller sana göre miydi?)

Again she saw that bosom old,
 Again she felt that bosom cold,
 And drew in her breath with a hissing sound.
 Whereat the Knight turned wildly round,
 And nothing saw, but his own sweet maid
 With eyes upraised, as one that prayed.

The touch, the sight, had passed away,
 And in its stead that vision blest,
 Which comforted her after-rest
 While in the lady's arms she lay,
 Had put a rapture in her breast,
 And on her lips and o'er her eyes
 Spread smiles like light!
 With new surprise,
 'What ails then my beloved child?
 The Baron said—His daughter mild
 Made answer, 'All will yet be well!
 I ween, she had no power to tell
 Aught else: so mighty was the spell.

Yet he, who saw this Geraldine,
 Had deemed her sure a thing divine:
 Such sorrow with such grace she blended,
 As if she feared she had offended
 Sweet Christabel, that gentle maid!
 And with such lowly tones she prayed

Bu defa o göğsü yaşlı gördü,
 Soğuk hissetti bu defa o göğsü,
 Ve çekti nefesini tıslayan bir sesle
 Bunun üzerine döndü Sör vahşi bir refleksle,
 Yoktu bir şey kendi kızından maada
 Dua edercesine duran, bakışları havada.

O dokunuş, o görüntü silindi,
 Ve yerine leydinin kollarında yatarken,
 Uykusunda ona teselli veren
 O kutsal rüya indi,
 Geçirdi sevinçle kendisinden,
 Ve dudaklarının ve gözlerinin üzerine
 yayıldı ışık gibi tebessüm!
 Şaşkınlık içinde yine
 "Rahatsız eden ne seni, sevgili kızım?"
 Dedi Baron—kızı cevapladı gayet mülayim
 "Her şey güzel olacak!" diye soruyu.
 Sanırım, gücü yoktu başka bir şeyi
 Söyleyecek: Bu denli güçlüydü büyü.

O fakat gördüğünde Geraldine'i
 Tanrısal bir varlık sanmıştı genç kadını:
 Hayli tasa ve hayli zarafetle karılmıştı,
 Sanki korkmuştu, sanki kırılmıştı
 Tatlı Christabel, o zarif leydi!
 Ve o mütevazı bir ses tonuyla dua etti

She might be sent without delay
Home to her father's mansion.

'Nay!

Nay, by my soul!' said Leoline.

'Ho! Bracy the bard, the charge be thine!

Go thou, with sweet music and loud,

And take two steeds with trappings proud,

And take the youth whom thou lov'st best

To bear thy harp, and learn thy song,

And clothe you both in solemn vest,

And over the mountains haste along,

Lest wandering folk, that are abroad,

Detain you on the valley road.

'And when he has crossed the Irthing flood,

My merry bard! he hastes, he hastes

Up Knorren Moor, through Halegarth Wood,

And reaches soon that castle good

Which stands and threatens Scotland's wastes.

'Bard Bracy! bard Bracy! your horses are fleet,

Ye must ride up the hall, your music so sweet,

More loud than your horses' echoing feet!

And loud and loud to Lord Roland call,

Thy daughter is safe in Langdale hall!

Thy beautiful daughter is safe and free—

Sir Leoline greets thee thus through me!

He bids thee come without delay

Dilerim o tez elden gönderilir
Malikânesine babasının.

"Hayır!

Tüm kalbimle hayır!" dedi Loeline.

"Hey! Bilici ozan Bracy, görev senin!

Güzel ve güçlü ezgilerle git,

Al süslü koşumlarıyla mağrur iki at,

Al yanına en sevdiğin genci

Harbini taşısın öğrensın şarkını diye,

Ve ikiniz elbiseler giyinin ciddi,

Dağların üzerinden hızla sür ileriye,

Ki ortalıktaki boşta gezen insanlar

Sizi vadi yolundan alıkoymasınlar

"Ve aşılınca Irthing ırmağı,

Benim şen ozanım! Rüzgârla yarışır, yarışır

Knorren kırını, Halegarth ormanını aşar,

Ve dimdik durup bakarak aşağı

Iskoçya toprağına gözdağı

Veren o sağlam kaleye erişir.

Ozan Bracy! Ozan Bracy! Senin atların süratli,

Sür git kaleden, senin ezgilerin çok tatlı,

Atlarının yankılanan nallarından daha şiddetli!

Daha şiddetli, daha duyur Lord Rolan'da,

Kızın güvende Langdale şatosunda!

Güzel kızın güvende ve özgür—

Selamlarıyla beni gönderdi size sor!

With all thy numerous array
 And take thy lovely daughter home:
 And he will meet thee on the way
 With all his numerous array
 White with their panting palfreys' foam:
 And, by mine honour! I will say,
 That I repent me of the day
 When I spake words of fierce disdain
 To Roland de Vaux of Tryermaine!—
 —For since that evil hour hath flown,
 Many a summer's sun hath shone;
 Yet ne'er found I a friend again
 Like Roland de Vaux of Tryermaine.

The lady fell, and clasped his knees,
 Her face upraised, her eyes o'erflowing;
 And Bracy replied, with faltering voice,
 His gracious Hail on all bestowing!—
 'Thy words, thou sire of Christabel,
 Are sweeter than my harp can tell;
 Yet might I gain a boon of thee,
 This day my journey should not be,
 So strange a dream hath come to me,
 That I had vowed with music loud
 To clear yon wood from thing unblest.
 Warned by a vision in my rest!
 For in my sleep I saw that dove,
 That gentle bird, whom thou dost love,

İstiyor tez elden gelesiniz
 Askerinizle sayısı belirsiz
 Ve kızınızı götürésiniz evinize:
 Yolda karşılayacak sizi majestemiz
 Askeriyle sayısı belirsiz
 Ağarmış atlarıyla köpükten nefes nefese:
 Şerefim üzerine! Derim ki üzüntüm tarifsiz
 O gün hakaretamız,
 Sert sözler ettiğim için bir anda,
 Tryermaine dükü Roland'a!—
 —Bu yana o uğursuz saatten,
 Parlادی yaz güneşi defaten;
 Bir dost rastlamadım geçen zamanda
 Benzeyen Tryermaine dükü Roland'a.

Leydi çöktü ve elleri iki dizinde,
 Ağlayarak yüzünü yukarıya çevirdi;
 Ve cevapladı Barcy, tereddütle sesinde,
 Tanrı'nın adıyla selam verdi!—
 Sizin sözleriniz kadar hoş, majesteleri,
 Söyleyemez benim harpımın telleri;
 Bir yardım isteyeceğim sizden ama,
 Ben bugün çıkmamalıyım yola,
 Gördüm çok acayip bir rüya,
 Ki yemin ettim eşliğinde gürültülü müziğin
 Oradaki ormanı beladan temizlemek için.
 Bir görüntü uyardı rüyadan heni!
 Çünkü gördüm uykumda o güvercini,
 O sevdiğiniz güvercin var ya hani,

And call'st by thy own daughter's name—
 Sir Leoline! I saw the same
 Fluttering, and uttering fearful moan,
 Among the green herbs in the forest alone.
 Which when I saw and when I heard,
 I wonder'd what might ail the bird;
 For nothing near it could I see
 Save the grass and green herbs underneath the old tree.

 'And in my dream methought I went
 To search out what might there be found;
 And what the sweet bird's trouble meant,
 That thus lay fluttering on the ground
 I went and peered, and could descry
 No cause for her distressful cry;
 But yet for her dear lady's sake
 I stooped, methought, the dove to take,
 When lo! I saw a bright green snake
 Coiled around its wings and neck.
 Green as the herbs on which it couched,
 Close by the dove's its head it crouched;
 And with the dove it heaves and stirs,
 Swelling its neck as she swelled hers!
 I woke; it was the midnight hour,
 The clock was echoing in the tower;
 But though my slumber was gone by,
 This dream it would not pass away—
 It seems to live upon my eye!

Ve çağırduğınız kendi kızınızın adıyla—
 Sör! Ben de gördüm o kuşu aynı zamanda
 Korkunç iniltilerle çırpınıyordu ıkı kanadıyla
 Yeşil yapraklar arasında ıssız ormanda.
 Gördüğümde ve duyduğumda ben,
 Merak ettim neydi kuşu rahatsız eden;
 Onu yapabilecek bir şey görünmüyordu yakında
 Otlar ve yapraklar arasında yaşlı ağacın altında.

"Düşümde oluştu gitmişim gibi bir zan
 Orada bulunabilecek neyse onu aramaya;
 Ve böyle çırpınarak yerde yatan
 O şirin kuşun derdini kavramaya.
 Bulamadım gidip aramama rağmen
 Acıyla ağlayışına bir neden:
 Ama yine de Leydi'nin hatırına
 Yakalamak için güvercini, zannımca, durdum,
 Şu işe bakın! Parlak yeşil bir yılan gördüm
 Dolanmış kuşun boynuna ve kanatlarına.
 Yeşildi üzerinde yattığı otlar kadar rengi,
 Baş başa, yekvücut olmuşlular sanki,
 Güvercinle beraber kabarıyor, kıpırdaşıyordu
 Onun göğsüyle kendi göğsü de şişiyordu!
 Uyandım; olmuştu gece vakti,
 Yankılanıyordu kulenin saati;
 Uykum dağıldı gitti,
 Ama bitmeyecek bu rüya—
 Devam ediyor sanki gözlerimde yaşamaya!

And thence I vowed this self-same day
 With music strong and saintly song
 To wander through the forest bare,
 Lest aught unholy loiter there.'

Thus Bracy said: the Baron, the while,
 Half-listening heard him with a smile;
 Then turned to Lady Geraldine,
 His eyes made up of wonder and love;
 And said in courtly accents fine,
 'Sweet maid, Lord Roland's beauteous dove,
 With arms more strong than harp or song,
 Thy sire and I will crush the snake!'
 He kissed her forehead as he spake,
 And Geraldine in maiden wise
 Casting down her large bright eyes,
 With blushing cheek and courtesy fine
 She turned her from Sir Leoline;
 Softly gathering up her train,
 That o'er her right arm fell again;
 And folded her arms across her chest,
 And couched her head upon her breast,
 And looked askance at Christabel
 Jesu, Maria, shield her well!

A snake's small eye blinks dull and shy;
 And the lady's eyes they shrunk in her head,

Yemin ettim o aynı gün dolayısıyla,
 Güçlü müzik ve tanrısal şarkıyla
 Ormanda gezinmeye uzun uzun,
 Orada saklanmasın diye o melun.

Böyle dedi Bracy: Langdale Baronu,
 Gülümsemeyle yarım kulak dinlerken onu;
 Sonra yüzünü Leydi Geraldine'e döndü,
 Kaplamıştı merak ve aşk gözlerinin içini;
 Nazikçe konuştu vurguları düzgündü,
 Tatlı kız, Lord Roland'ın güzel güvercini,
 Harpten ve şarkıdan güçlü kollarla
 Ezeceğiz o yılanı babanızla ben!
 Ve kızı alnından öptü konuşurken,
 Ve Geraldine, genç kızlık maharetiyle
 Eğerek iri parlak gözlerini yere
 Kızaran yanaklarla ve isteyerek izin
 Sör Leoline'den yüzünü çevirdi kızın;
 Topladı usul usul yerden uzun kuyruğu
 Sağ kolu üzerinden tekraren düşürdüğü;
 Ve kollarını kızın gövdesine doladı,
 Ve başını göğsünün üzerine yasladı,
 Ve gözünün ucuyla baktı Christabel'e
 Rabbim ona sen yardım eyle!

Donuk ve tedirgin kırpılıyor yılanın küçük gözleri;
 Leydinin gözleri de kafasında büzüştü,

Each shrunk up to a serpent's eye
 And with somewhat of malice, and more of dread,
 At Christabel she looked askance!—
 One moment—and the sight was fled!
 But Christabel in dizzy trance
 Stumbling on the unsteady ground
 Shuddered aloud, with a hissing sound;
 And Geraldine again turned round,
 And like a thing, that sought relief,
 Full of wonder and full of grief,
 She rolled her large bright eyes divine
 Wildly on Sir Leoline.

The maid, alas! her thoughts are gone,
 She nothing sees—no sight but one!
 The maid, devoid of guile and sin,
 I know not how, in fearful wise,
 So deeply she had drunken in
 That look, those shrunken serpent eyes,
 That all her features were resigned
 To this sole image in her mind:
 And passively did imitate
 That look of dull and treacherous hate!
 And thus she stood, in dizzy trance;
 Still picturing that look askance
 With forced unconscious sympathy
 Full before her father's view—
 As far as such a look could be
 In eyes so innocent and blue!

Küçüldü yılanın gözü kadar her biri,
 Bakışları biraz kötücül, daha çok ürkünçtü,
 Göz ucuyla seyretti Christabel'i!—
 Tek bir an—ve o bakış geçti uçtu!
 Tuttu esrime nöbeti Christabel'i
 Sendeleyerek düştü dalgalanan zemine
 Şiddetle irkildi ve tısladı çevresine;
 Ve Geraldine döndü yine,
 Ve teselli arayan bir şey misali,
 Merakla ve elemle dolu,
 Çevirdi Sör Leoline'e o koskoca,
 Parlak, ilahi gözlerini çılgınca.

Vah o kıza! Gitti düşünceleri,
 Görmez oldu hiçbir şeyi—tek görüntüden gayri!
 O genç kız ki ne yalancıdır ne günahkâr,
 Aklım almıyor, nasıl, niçin
 Kendinden geçti etkisiyle bu kadar
 O küçük yılan gözlerinin, o bakışın,
 Ki yüzünün çizgilerinden bakiye
 Yalnız o gözler kaldı geriye;
 Ve taklit etti iradesi dışı
 O donuk ve korkunç nefret dolu bakışı!
 Ve esrime nöbetinde, ayakta öylece durdu;
 Sessiz o bakışı benzetmeye çalışıyordu
 İçi zorlama şuursuz bir duygudaşlıkla dolmuş
 Tam da babasının göreceği yerde—
 Ne kadar olabilirse bu tür bir bakış
 Böylesi masum ve mavi gözlerde!

And when the trance was o'er, the maid
 Paused awhile, and inly prayed:
 Then falling at the Baron's feet,
 'By my mother's soul do I entreat
 That thou this woman send away!'
 She said: and more she could not say:
 For what she knew she could not tell,
 O'er-mastered by the mighty spell.

Why is thy cheek so wan and wild,
 Sir Leoline? Thy only child
 Lies at thy feet, thy joy, thy pride,
 So fair, so innocent, so mild;
 The same, for whom thy lady died!
 O by the pangs of her dear mother
 Think thou no evil of thy child!
 For her, and thee, and for no other,
 She prayed the moment ere she died:
 Prayed that the babe for whom she died,
 Might prove her dear lord's joy and pride!
 That prayer her deadly pangs beguiled,
 Sir Leoline!
 And wouldst thou wrong thy only child,
 Her child and thine?

Within the Baron's heart and brain
 If thoughts, like these, had any share,

Genç kız, bitince esime nöbeti
 Durdu bir süre ve içinden dua etti:
 Baron'un ayaklarına kapanıp sonra,
 "Yalvarıyorum annemin ruhu adına
 Gönder buradan bu kadını!"
 Dedi: Ve diyemedi daha fazlasını:
 Çünkü söyleyemiyordu bildiği şeyi,
 Buna engel oluyordu güçlü büyü.

Yanağınız neden böyle gergin ve solgun
 Sir Leoline? Uzandı bak tek çocuğun,
 Sevincin, gururun, ayaklarının dibine,
 Nasıl da güzel, uysal ve masumane;
 Leydin ölmüştü işte bunun için,
 Ah acıları adına sevgili annesinin
 Bu çocuk hakkında düşünme çirkin!
 O, ona ve sana, bir başkasına değil,
 Dua etti ölmesinden az evvel:
 Dua etti uğrunda öldüğü bu bebeğe,
 Sevgili Lordunun sevinci ve gururu olsun diye!
 Teselli etti ölümcül acılarını bu dua,
 Sör Leoline!
 Ona ve sana ait bu bir tek çocuğa,
 Yanlış yapmak ister miydin?

Yüreğinde ve beyninde Baron'un
 Böyle düşüncelere yer olsaydı

They only swelled his rage and pain,
And did but work confusion there.
His heart was cleft with pain and rage,
His cheeks they quivered, his eyes were wild,
Dishonoured thus in his old age;
Dishonoured by his only child,
And all his hospitality
To the wronged daughter of his friend
By more than woman's jealousy
Brought thus to a disgraceful end—
He rolled his eye with stern regard
Upon the gentle minstrel bard,
And said in tones abrupt, austere—
'Why, Bracy! dost thou loiter here?
I bade thee hence!' The bard obeyed;
And turning from his own sweet maid,
The aged knight, Sir Leoline,
Led forth the lady Geraldine!

Yalnız öfke ve acısını büyütürlerdi onun
 Ve orada yapacakları şey ancak kargaşaydı.
 Yarılmıştı acı ve öfkeyle kalbi,
 Yanakları kıpır kıpırdı, gözleri çılgın gibi,
 Bu geç yaşta olmuştu şerefinden;
 Şerefinden edilmişti tek çocuğu tarafından,
 Ve kadının kıskançlığından daha çok
 Arkadaşının mağdur çocuğuna
 Gösterdiği bu misafirperverlik
 Getirmişti böyle rezil bir sona—
 Katı bakışlarla gözlerini dikti
 Kibar ozanın üzerine ve sert çıktı,
 "Sen Bracy, burada niçin
 Sürtüyorsun?" dedi kaba ve haşın.
 "Defol buradan!" diye kovdu ozanı;
 Sırt dönüp dinlemedi kendi kızını,
 Yaşlı şövalye, Sör Leoline,
 Yürüdü, kolunda Leydi Geraldine!

THE CONCLUSION TO PART II:

A little child, a limber elf,
 Singing, dancing to itself,
 A fairy thing with red round cheeks,
 That always finds, and never seeks,
 Makes such a vision to the sight
 As fills a father's eyes with light;
 And pleasures flow in so thick and fast
 Upon his heart, that he at last
 Must needs express his love's excess
 With words of unmeant bitterness.
 Perhaps 'tis pretty to force together
 Thoughts so all unlike each other;
 To mutter and mock a broken charm,
 To dally with wrong that does no harm.
 Perhaps 'tis tender too and pretty
 At each wild word to feel within
 A sweet recoil of love and pity.
 And what, if in a world of sin
 (O sorrow and shame should this be true!)
 Such giddiness of heart and brain
 Comes seldom save from rage and pain,
 So talks as it 's most used to do.

II. BÖLÜMÜN DEĞERLENDİRMESİ

Küçük bir çocuk, esnek bir cin,
 Şarkı söylüyor, dans ediyor kendi için,
 Peri gibi bir şey yanakları al elma,
 Asla aramaz ama bulur daima,
 Öyle bir hayali görünür yapar ki
 Işır bir babanın gözleri sanki
 Hazlar akar yoğun ve hızla gayet
 Kalbine onun ve o nihayet
 Duyar taşkın aşkını açmak ihtiyacı
 Sözcüklerle anlamsız acı.
 Belki de bir araya getirmek için zorlamak iyi
 Biri birine benzemez bunca düşünceyi;
 Mırıldanmak ve alay etmek bozulan büyüyle,
 Oyalanmak zararsız kötüyle.
 Belki içli ve hoş olabilirdi
 Hissetmek her taşkın sözcükte
 Aşk ve şefkatten tatlı bir ürperti.
 Bir günah dünyası içinde keşke
 (Utanç ve tasa, ah bu olmalı gerçek!)
 Böylesi sarhoşluğu kalp ve beynin
 Gelseydi bazen öfke ve acıdan kurtarmak için,
 Hani eskiden yapardı ya sık sık.

“Christabel” Üzerine

Christabel şiirinin ilk bölümü, Kubilay Han şiiriyle aynı yıl 1797’de yazılmıştır. Şair, şiirin ikinci bölümünü tamamlamadan sonlandırmıştır. Samuel Taylor Coleridge ve William Wordsworth *Lyrical Ballads*’ın (1797) ilk baskısında yola birlikte çıkmalarına karşın *Kubilay Han* ve *Christabel* şiiri bu kitabın ikinci genişletilmiş baskısında yer almamıştır. Üstelik “Yaşlı Denizci” şiirinin ilk baskıda ilk sıradaki yerinin ikinci baskıda sondan bir önceki sıraya düşmesi de düşündürücüdür. *Lyrical Ballads*’ın ikinci baskının giriş yazısında Wordsworth’ün “Yaşlı Denizci” konusunda “bir şairin düşleri” şeklindeki yorumu ipucu olarak ele alınacak olursa, onların romantik akımın tanımı konusunda aralarında çelişkiye düştüklerini gösterir. Bu ise, onların doğayla insan arasındaki ilişkiler açısından şiire farklı yaklaşımlarından kaynaklanır. Wordsworth’ün önceden de belirtildiği gibi, romantizmi “doğal ve “sıradan olanın” hayal gücü aracılığıyla yüceltilmesi ve “başkalaştırılması” şeklindeki tanımına karşın, Coleridge’in romantizmi “doğaüstünü insanileştirmek ve insana yakınlaştırmak” şeklindeki tanımı aralarındaki görüş ayrılığını gözler önüne serer (Singer&Hager, 1960:58). Wordsworth ve Coleridge’in romantizm konusunda ortak noktası ise klasik akımın ağıdalı ve şekle dayalı şiir anlayışına karşın duygu ve hayal gücüne öncelik veren, dilde sadelik ve yalınlıktan yana bir tutum sergilemeleridir. Bir başka deyişle, klasik akıma karşı “romantik bir başkaldırı” olduğu da öne sürülebilir. Coleridge’in *Khubla Khan*’da olduğu gibi yarım bıraktığı *Christabel* şiirini bir arada 1816’da *Christabel; Kubla Khan, a vision; The Pains of Sleep* kitabında yayımlamıştır (Keach, 1997: 505).

Christabel şiiri tamamlanmamakla birlikte Coleridge'in her bölümün sonuna bir sonuç bölümü de eklediği görülür. Epik şiir tarzında yazılan bu şiir, iki bölüm ve kısıklı uzunlu yaklaşık 70'ten fazla kıta ve 625 dizeden oluşmuştur. İngiliz epik şiir geleneğinde genellikle her dizede hece sayısı yediden on ikiye varan altı ayaklı "Latin hexameter" adı verilen ölçüyle yazılmakla birlikte, Coleridge bu şiirin önsözünde Latin ölçüsündeki her dizede bazen sekiz, bazen de on iki olan hece sayısını değil, sadece dört ayaklı vurguyu ölçü olarak kullandığını belirtmiştir. Bu yönüyle söz konusu şiirde Chaucer öncesi eski İngiliz edebiyatındaki ritmi benimsediği söylenebilir. Bir başka deyişle, altı ayaklı ölçüye göre bir dizede bir sesli vurguyu iki sessiz vurgu izleyeceği yerde, her dizede dört ayaklı vurgu kullanılmıştır (Keach 1997:187). Kuşkusuz çeviride ölçü ve uyak her kültürün epik geleneğine ve yapısal olarak dillerin uzaklığından kaynaklanan sesletimine göre değişebilir. Ancak bu şiirin çevirisinde kaynak metnin hem ölçüsünün hem de uyağının yakalandığı görülür. Ölçü ile ilgili aşağıdaki örnek bu söylenenlere ışık tutabilir:

'Tis the middle of night by the castle clock,	Şatonun saati gece yarısını vurdu dan dan!
--	---

Aynı şekilde uyak açısından da kaynak metinle çeviri arasında eşdeğerliğin sağlandığı görülür:

Is the night chilly and dark?: The night is chilly, but not dark.: The thin gray cloud is spread on high., It covers but not hides the sky.	Gece soğuk ve karanlık mı çok? Gece soğuk ama karanlık yok. İnce kül rengi bulutla kaplı sema, Bulut örtüyor onu saklamıyor ama.
---	--

Christabel, gerçekte romantik akım kisvesi altında yazılmış gotik bir şiidir. Daha şiirin girişinde okur “Şatonun saati gece yarısını vurdu dan dan! Kaldırdı iki puhu, övungen horozu uykudan” şeklindeki dizelerle gotik havaya sokulur Bir başka deyişle, okur bu şiirde gece yarısı sabah oldu diye zamansız öten horozları, uykudan uyandıran “dan dan” sesli çanları, “Tu—whit! Tu—who!” diye öten baykuşları, dişsiz çoban köpeği ve zengin ama belli ki eşine zulmetmiş, bu nedenle de eşinin hayaletini sürekli gören bir baronu gözünde canlandırarak ortaçağın kasvetli ve kötüye alamet eden gotik havasına sokulur Nisan ayında gece yarısı dolunayda havanın soğuk ve gökyüzünün “İnce kül rengi bulutla kaplı” bir ortamda hem karanlık hem de ışık arasındaki mücadele anlatılmak istenir. İyiyi, gerçeği ortaya çıkaran ay ışığına karşın; karanlığın, kötülüğün ve felaketin habercisi bulutlar da bu çatışmanın habercisidir. Sir Leoline’nin masumiyeti ve iyiliği temsil eden kızı, işte böyle bir ortamda karşımıza çıkar Gece yarısı şatodan ormana uzaklardaki nişanlısına dua etmek üzere ayrılan Christabel bir inilti sesi duyar ve bunu ilk önce ormanda kötü ruhların dolaştığına yorar. Ne var ki bir süre sonra bu inlemenin bir meşe ağacının arkasından geldiğini fark eder. Çok korkmakla birlikte İsa ve Meryem Ana’nın onu koruyacağına inanarak meşe ağacına eğilir ve karşısında iyiliği, masumiyeti ifade eden “Beyaz ipek elbiseli” Geraldine’i bulur Geraldine, soylu bir ailenin ormana kaçırılmış kızı olduğunu söyleyerek daha başlangıçta Christabel’i kandırmayı başarır Bir başka deyişle, Geraldine iyiliğe karşın “kötülüğü” ve “kandırma”yı temsil eder Christabel’i bu şekilde kandırıp şatoya götürür Ne var ki daha şatonun girişinden Christabel’e bir şeylerin ters gideceğine dair bir takım işaretler gelse de Geraldine bunları fark etmez. Örneğin; daha kapı eşiğinde kötü ruhlara karşı dökülmüş sular nedeniyle Geraldine’in eşikten içeriye geçemeyip Cristhabel’in onu güç bela odasına kaldırması; “Dua edelim

kurtardığı için/Meryem Ana'ya seni rehinelikten, diye teklif ettiğinde Geraldine'in yorgunluğunu bahane etmesi; çoban köpeğinin "Sinirli sinirli hırlaması" üzerine "Ne rahatsız etmiş olabilirdi köpeği?" diye kendi kendine sorması; bunlar yetmiyormuş gibi yabancı çiçeklerden yapığını söylediği "şifalı şarabı" ikram ederken doğduğunda ölen annesinden söz etmesi üzerine Geraldine'in birden hırçınlaşarak "Git uzaklara, avare anne!/Seni kovacak güçteyim ben, demesi ve Christabel'in buna karşılık "Niçin fırıl fırıl bakıyor gözleri?/Görebiliyor mu o bedensizleri?" şeklindeki sözleri gibi. Ayrıca Geraldine'i ormana kaçırarak atlı şövalyelerin tekrar dönecekleriyle ilgili dizelerin de Christabel'de acıma duygusu uyandırdığı söylenebilir

Buraya kadar anlatılanların yanı sıra, şiirin geçtiği mekân ve Christabel'in aldandığına işaret eden ipuçları Coledridge'in bu şiirde gotik edebiyatın "tekinsizlik" adı verilen özelliğini özenle işlediğini gösterir. Öte yandan Geraldine'in bukalemun gibi değişen görüntüsü ve kimliği de dikkat çekicidir. Örneğin: Geraldine'in loş ışıklı odada bembeyaz elbisesini üzerinden sıyırdığında Christabel'in onun göğsünde gördüğü dehşet uyandıran ve ne olduğu da belirtilmeyen "Bir düştü görülen, gelmez dile!" şeklinde dile getirilen korkunç işaret, şiirin öyküsündeki gerilimi daha da artırır. Buna rağmen Geraldine'le aynı yatağa ve onun kolları arasına giren Christabel'in durumu psikoanalitik açıdan cinsel dürtülerin uyanması şeklinde değerlendirilmektedir. "Uzandı yatağa yanına genç kızın/Ve onu kollarıyla sardı; Vay benim halime!" şeklindeki dizeler de bunun bir kanıtı sayılabilir. Bir başka deyişle, şiir sadece gotik öğelerle değil; aynı zamanda cinsiyet, cinsellik gibi konuları da tartışmaya açacak zengin imgelerle de bezenmiştir. Öyle ki Christabel'in Geraldine'in büyüüne kapılmasının bir nedeninin de gerçekte Geraldine'in onu tamamlayan yarısı olduğu şeklinde de açıklanabilir. Bu Christabel'in genç kızlığın masumiyetinden erişkinliğin çetrefilliliğine geçişinin, ya da meta-

morfoza uğrayışının da bir işareti olarak değerlendirilebilir Öte yandan Seneca'nın "Errare (Errasse) humanum est" yani "Yanılmak insana özgüdür" şeklindeki deyişi anımsanacak olursa, şiirdeki bütün gerçeküstü öğelere ve durumlara karşın Christabel'in şiirde ne olduğu belirtilmeyen Geraldine'in göğsündeki o korkunç işareti görüp de onunla aynı yatağa girmesi Coleridge'in gerçeküstü durumları insanileştirmedeki ustalığını gösterir. Bununla da kalmaz, şiirin üzerine niçin yüzlerce psikoanalitik çözümleme yapıldığını da açıklar

Şiirin ikinci bölümüne gelindiğinde ise, artık kâbus dolu geceden gün ışığına çıkmış ve Christabel, Geraldine'in anlattıklarından yola çıkarak babasına onun Sir Roland'ın kaçırılan kızı olduğunu anlatmıştır Öte yandan, Christabel'in babası Sir Leoline, Sir Roland'ı tanımakla birlikte onunla arası açıktır

Christabel'in Geraldine'i Sir Leone'yi ile tanıştırması, Sir Leone'nin aklına Sir Roland'la barışmalarına vesile olabileceği düşüncesini getirmiştir Bu nedenle, Geraldine'i kanatları altına almış ve onu kaçırانları da mahkemeye vereceğini "Zulmedenler bu kadına! Şerefsizlikle meşhur alçaktı! Suçlamaları reddederlerse yine. Naibim bir hafta tayin edecek. Ve katılımını temin edecek. Hainlerin mahkememe, dizeleriyle açıklamıştır Coleridge hainleri de "sürünge ruh" olarak tanımlayarak başta yılan olmak üzere uğursuzluğa işaret eden sürünge nleri de bu bölüme katmış ve felaketlerin henüz sona ermediğinin işaretini vermiştir. Öte yandan mahkemeden söz edilmesi ise, şiirde dünyevi bir konuya geçişi sağlamıştır. Ne var ki, Christabel'in babasının Geraldine'i bu şekilde kucaqlamasından rahatsızlık hissettiği "Seyrederken onları düştü/ Kalbine Christabel'in bir görüntü/ korkunç görüntü, o temas ve ağrılar! /Büzüşü ve titredi ve gördü tekrar" dizelerinden açıkça anlaşılır. Bu duyulan ağrı aslında kötüye alamettir Üstelik bu bölümde şiire katılan ozan Bracy'nin düşünde gördüğü güvercinin boynuna sarılan yılanla da örtüştüğü görülmektedir

Bir görüntü uyardı rüyadan beni!

Çünkü gördüm uykumda o güvercini,

Sevdiğiniz güvercin var ya hani,

Ve çağırdığınız kendi kızınızın adıyla—

Sör! Ben de gördüm o kuşu aynı zamanda

Korkunç iniltilerle çırpınıyordu iki kanadıyla

Sir Leone, burada güvercin masumiyetiyle Christabel'i işaret ederken, yılan da gelecek felaketi temsil eden Geraldine'e işaret etmektedir Şair hem sağduyusu, hem de iç görüşüyle kehanette bulunmuştur. İşte tam da bu sırada Christabel, Geraldine'in yılanı dönüşen bakışlarını fark ederek "Küçük yılan gözlerinin, o bakışın/Ki yüzünün çizgilerinden bakiye/ Yalnız o gözler kaldı geriye" dizelerinin ardından baygınlık geçirmiştir. Ayıldığında babasına Geraldine'in uğursuzluğunu söylemiş ama babası da aynen kendisi gibi onun büyüüne kapılmış ve şiir aniden sonlanmışır Bununla birlikte şiirin gerçek üstülüğünün, cinsel temasının ve öyküsellikinin *Binbir Gece Masalları*'nı andırır nitelikte olduğu söylenebilir

Coleridge II. Bölümün değerlendirmesi kısmında şiiri tamamlamaya çalışsa da ana konudan tamamıyla farklı bir konuya girerek şiirin bütünselliğini bozar. Oysa I. Bölümün değerlendirmesinde anlatıcı "Bir yıldız batı, bir yıldız yükseldi/ Ah Geraldine! İki kolların senin/ Leydi'ye zindan olalı beri" dizeleriyle Christabel'i nelerin beklediğinin kehanetinde bulanarak şiirin ikinci bölümüyle bir bağlantı kurarken ikinci bölümün değerlendirmesinde birden babaların çocuklarına besledikleri derin

sevgiye karşın onlara niçin kötü davrandıklarını anlatan bir şiir yazdığı görülür. Çoğu eleştirmen bu bölümün şiirle ilişiksizliğini Coleridge'in rahatsızlığı nedeniyle aldığı afyon'a yorarak eleştirmekle birlikte, bu durum Sir Leone'nin kızına karşı kötü davranışının bilinçaltında bir hesaplaşması olarak da değerlendirilebilir.

Sonuç olarak şiirin aniden sonlanmış olması şiirin etkisini azaltmamıştır. Coleridge'in *Bibliographia Literaria* (1817)da şiirin doğasını anlattığı kısımda şiirin amacının bilimsel eserlerde olduğu gibi gerçeği değil, anında haz duyurmak olduğunu belirttiği görülür. Şiirin meşruluğunun ise parçaların birbirini bir uyum ve bir ahenk içerisinde tamamlayarak bir bütün oluşturmasından kaynaklandığını ileri sürer (Evans 1973: 74-75). Bir başka deyişle, Coleridge'in şiir konusundaki görüşü aynı dönemde ama farklı bir coğrafyada yaşayan Edgar Allan Poe'nun şiirin güzelliğinin şiirin etkisinde saklı olduğu şeklindeki görüşüyle örtüşür. Bu şiir gotik atmosferi ve bu atmosfere uygun simgeleri aracılığıyla insanlığın imgelem dünyasının kendine özgü işleyişini de gözler önüne serer. Özellikle Christabel şiiri ortaçağa çağa özgü doğaüstü ve kasvetli havasıyla gotik şiir akımına öncülük ettiği gibi, cinselliğe temas eden yönüyle de psikoanalitik incelemelere malzeme olduğu söylenebilir.

KAYNAKLAR

Burgess, Anthony; 1985, *English Literature*, Hong Kong, Longman.

Halmi, Nicholas(ed); 2002, *Coleridge's Poetry and Prose*, New York,Norton.

Kermode, Frank& Hollander, John(eds); 1973, *Samuel Taylor Coleridge, The Oxford Anthology of Literature*, Cilt 2, ss. 633-655, New York&Oxford, Oxford University Press.

Halmi, Nicholas (ed.); 2002, *Coleridge's Poetry and Prose*, New York, Norton.

Keach, William (ed.); 1997, *Samuel Taylor Coleridge, The Complete Poems*, London, Penguin.

Legouis, Emilie; 1971, *A Short History of English Literature*, Oxford, Clarendon Press.

Radley, Virginia L., 1966, *Samuel Taylor Coleridge*, New York, Twayne Publishers.

Singer, Helmut& Hager, Herbert; 1960, *A Selection From English Literature*, Mnih, Blumenburg-Verlag.

Sanders, Andrew; 1994, *The Short History of English Literature*, Oxford: Clarendon Press.

Trkkan, Tuğrul (Çev.); 2009, *Samuel Taylor Coleridge, Kadim Denizcinin Ezgisi*, İstanbul, e Yayınları.

Urgan, Mina; 1989, *İngiliz Edebiyat Tarihi*, Cilt 2. ss. 249-275, İstanbul, Altın Kitaplar

Elektronik Kaynaklar

<https://www.bl.uk/collection-items/lyrical-ballads-1800-edition>)

<https://www.britannica.com/biography/Samuel-Taylor-Coleridge>).

<http://knarf.english.upenn.edu/Coleridge/bio.html>.

<http://www.gutenberg.org/ebooks/author/95>

<https://www.poetryfoundation.org/poets/samuel-taylor-coleridge>

Samuel T. Coleridge

YAŞLI DENİZCİ • KUBİLAY HAN

CHRISTABEL

Bu eserde, Samuel Taylor Coleridge'in yakından tanıdığımız *Yaşlı Denizci* adlı şiirine *Kubilay Han* ve *Christabel* adlı şiirlerini de katarak onun şiirinde *Bibliographia Litteria* adlı edebiyat eleştirisi kitabında baskın olarak tanımladığı "haz verici" özelliği okuyuculara daha yakından ve daha bütünlüklü olarak tanıtmayı amaçladık. Coleridge her ne kadar William Wordsworth ile birinci kuşak romantik akım kurucularından biri olarak doğanın, düşlerinin esin kaynağı olduğu görüşünden yola çıksa da ona göre "şiir" şairin hayal gücünde saklıdır. Bu durumda onun şiirlerinde doğanın, şairin gizemli ve fantastik düşlerini barındıran hayal gücünün gotik bir mekân haline geldiğine tanık oluruz. Bu üç şiirde, bir yandan dünyanın sanılanın aksine akıl almaz, adeta kâbus gibi ürküntü verici işleyişini, *Binbir Gece Masalları*'nda olduğu gibi acıklı ve soluk almadan okurken öte yandan da şairin hiç sonu gelmez gibi görünen uzun dizelerine ve bir türlü bitmek tükenmek bilmeyen öykülerinin büyüüne kapılır, şairin dizelerinin yarattığı ahengin girdabında kaybolup Batı dünyasının Orta Çağ'daki karanlık dünyasına dalarız.

Çeviren : Dr. Osman Tuğlu

Çeviri Editörü : Prof. Dr.Mine Yazıcı

www.kabalci.com.tr

ISBN 978-605-5272-51-7

www.kabalcıyayinevi.com